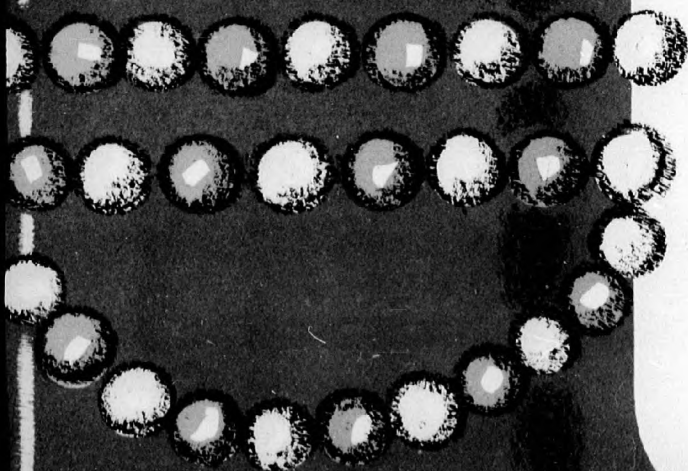

a füst

ÁRA
20
FILL.

GEORG

THÁLIA-KULTURA R. T. BUDAPEST.

Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól!

Már a nagyapa is **Brázay** sósborszeszt használt s az unoka is hűségesen kitart mellette, mert mindhiába a legelső és legjobb eredeti sósborszesz a

BRÁZAY SÓSBORSZESZ

A Brázay-készítmények, mint a:

Brázay sósborszeszszappan, Najád-krém, Kölni víz, Kalogén fogkrém,
Brázay mosószappan világhíruék

Kellner Gyula

kő- és könyvnyomdai munkák vállal.

KÉSZÜLNEK:

Cimkék, számlák és levélpapírok, plakátok,
eljegyzési és esketési meghívók és e szakmába
vágó különféle nyomtatványok.

BUDAPEST, V.,
CSÁKY UCCA 17.

TELEFON:
AUT. 130-89.

Szállítunk

nyomtatványokat

könyvnyomdai, litográfiai vagy offset **legmodernebb**
kivitelben, legjutányosabb árak mellett, legrövidebb időn
belül. — Költségvetések vagy képviselőlátogatás minden köte-
lezettség nélkül,

Korvin Testvérek Grafikai Intézete

Budapest, VI. Révay-u. 14

Telefon: Aut. 214 32.
és Aut. 165-51.

SZEILER JÓZSEF

vésnökli Intézet
és dombornyomda

Budapest, VI., Teréz-körút 21. ★ Telefon: 266-74.

Réz- és acélvésések, papír, fém és egyéb anyagok nyomásához.

Bélyegzők. — Dombornyomású pecsétbélyegek, címkek és reklámtáblák.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban

a fiú

Szerkesztőség:
Budapest, IX., Gönczi Pál u. 4. Telefon: Aut. 855-57
Kiadóhivatal:
Budapest, X., Szapáry ucca 31. Telefon: J. 348-76

MEGJELENIK HAVONTA
EGYES SZÁM ÁRA 20 FILLÉR
Előfizetési ára egészévre 2.40 pengő, félévre 1.20 pengő

Farsangi cigaretta.

(ifj. Vajda Pál felv.)

Dramaturgia

Írta: Molnár Ferenc

Ha valaha az életben nagy dramaturgiai művet írnék, az volna a kiinduló pontom, hogy a színház nézőterén tölteni az estét: büntetés. Képzelnék magunkat abba a korba, amikor az inkvizíció nemcsak tüzes vassal és homlokshárítóval kínozta áldozatait, hanem szellemes kínzásokat is talált ki, például a hanyatfekvő áldozatnak lassan, de nagyon sokáig egy-egy esőpp vizet esőpöntetett a szájába. Vonatkoztatassuk el magunkat mindentől, ami a »színház« fogalom körül ráncragadt és képzeljük el, hogy egy inkvizítor, akinek ambíciója új kínzási módokat feltalálni, kitalálja a következő büntetést:

»A bűnös köteles hetenként egyszer, meghatározott órában, meghatározott perében hirtelen minden dolgot abbahagyni és jó vagy rossz időben egy nagy terembe sietni. A nagy terem azonnal elsötétítendő és a bűnös szűk ülőhelyére vezetendő. Ott kell ülnie három óra hosszat a sötétben, mereven és mozdulatlanul. Ez idő alatt tilos: 1. kimenni, 2. felállni, 3. fészkelődni, 4. hátrafordulni, 5. beszélni, 6. orrot fújni, 7. köhögni, 8. tüsszenteni, 9. enni, 10. inni, 11. dohányozni, 12. külön önállóan nevetni, 13. aludni, 14. olvasni, 15. írni, 16. nyújtózni, 17. ásítani, 18. más irányba nézni mint előre, 19. más helyre átülni, 20. a végét meg nem várni, 21. el kell a meleget tűrni, 22. el kell a hideget tűrni, 23. minden bosszúságát némán kell elnyelni, 24. tilos felháborodásának bármilyen jelét adni, 25. hangosan sóhajtozni vagy nyögni, 26. ruházatán bármilyen változtatni: tehát mellényét kigombolni vagy szűk cipőjét lehúzni, 27. nem figyelni, 28. agyát megpihentetni, kikapcsolni, 29. megzavarni oly tetszésnyilvánítást, mely az ő meggyőződésével ellenkezik, 30. rendes, kényelmes napi ruhájában odamenni, 31. abbahagyni és máskor folytatni. Ezenkívül tilos még sok minden, ami hamarjában nem jut eszembe.«

Ezt a sötétbe beültetett, megmerevített, elnémított, minden funkciótól eltiltott embert nevezzük színházi nézőnek, akinek az újkor emberszerető mozgalmi megadja azt a könnyebbéget — (de ezt se mindig), — hogy óránként egyszer néhány percére kimehet sétálni, hogy a testi kínlódást kipihenje és az újabb testi kínlódáshoz erőt gyűjtsön. Már most mi a dramaturgia? Dramaturgia az a tudomány, amely összegyűjtötte mindazokat a szabályokat, ame-

lyek szerint ennek a testi kínokra ítélt embernek a helyzetét megkönnyíthetjük, azzal, hogy a terem egyik falát lebontjuk és abban a felnyílásban mutogatunk neki valamit. Ennek a valaminek azonban olyan vonzónak kell lennie, hogy a leírt testi kínlódás az áldozatra nézve előbb eltűrhetővé, majd érezhetetlenné, végül pedig kívánatossá legyen. Annnyira kívánatossá, hogy még keservesen szerzett pénzét is odaadja érte. Sőt törje magát utána.

Ez volna dramaturgiám bevezető része. Azután következnenek azok a fejezetek, amelyek elmondanák: minő alacsony és magas, felszínes és mély, parlagi és fenséges módok vannak arra, hogy a terem lebontott fala mögött levő nyílásból ez a narkózis hatásosan áradjon ki a kinszenvedőkre.

Márkus Emilia és Szomory Dezső a Nemzeti Színház színpadán. Szomory, mint megrögzött dohányos, még itt is cigarettázik.

Lapzárta előtt

Irta: Komáromi János

A vidéki szerkesztőségben néhány perc választ el mindössze a lapzártaól s ezért fergegyszerű rohamban száguldanak a ceruzák. Hárman ülnek a szerkesztőségi helyiségben, melynek túlsó felét a nyomda foglalja el. Hosszú udvarra nyílik a szerkesztőség, hátul ólakkal. A küszöb előtt egy malac túr.

A szerkesztő, odvasfogú bácsi, a pipáját tömködi verhetetlen nyugalommal. Felsőhajt:

— A fene érte, minek ez a kapkodás? Jókaik alatt nem így volt...

Csönd lesz utána, csak a ceruzák siklanak tova a felelős szerkesztő meg a kezdő hírlapíró kezében, aki a lap riportere és lírikusa is egyben. Az öreg ráfüstöl, szippant vagy hármat és a füst miatt magasra emeli az orrát. Aztán írni kezd, rendíthetetlen nyugalommal:

A felelős szerkesztő feléje szól:

— Sietni tatus, sietni!

— Minek? — s vállatvon anélkül, hogy fölnezné. Jókaik lapjánál nem így csináltuk...

— Hanem? — veti oda közben a felelős szerkesztő.

Az öreg nagy betűket kanyarít s mialatt beszél, méteres pipaszára a szájában marad:

— Egyszer tűz ütött ki a Losonci-pályaudvaron. Ma persze más neve lehet...

— Józsefvárosinak hívják, — mosolyog maga elé a felelős szerkesztő.

— Megengedem. Egyszer tűz ütött ki este nyolckor. A lapot is akkor zártuk. Nagy tűz volt. Mi aztán megírtuk, hogy a Losonci pályaudvar és környéke lángokban áll, hozzátoldva, hogy a részletek a következő számban...

A felelős szerkesztő irásközen, gúnyosan szól közbe:

— Szép kis lap lehetett!

— Jó lap volt, — folytatja maga elé bólogatra az öreg. Rendes ember ugyanis félkilenckor odahaza vacsorázik, fél tízkor pedig ágyban a helye. Azért nem fordul fel a világ. Másnap este megírtuk aztán a

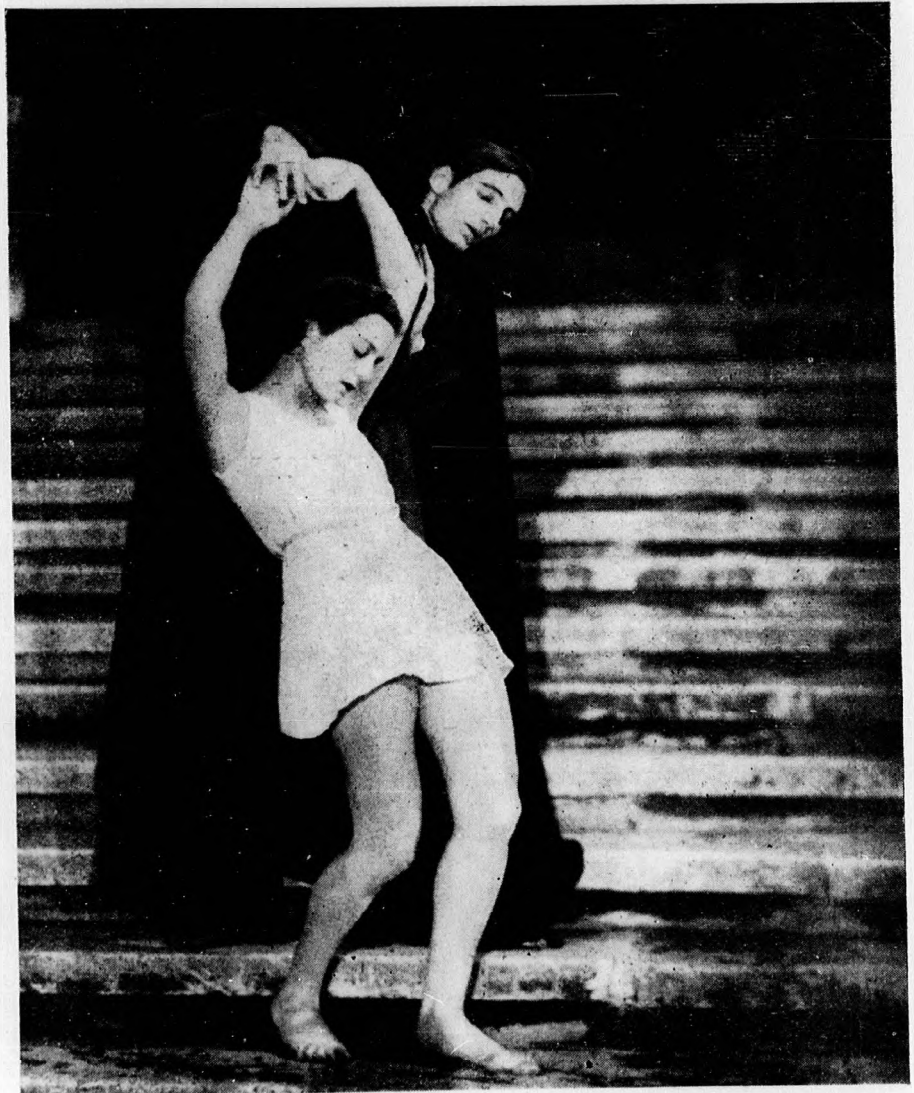
részleteket. Ma mindenki futkos, mint a bolond. Hallom, rádión is beszélnek már — Jókaik lapjánál nem így volt...

— De nem ám! — jegyzi meg a felelős szerkesztő. — Cukros kis állapotok lehettek akkor...

— Hát igen, — szippant az öreg. — Szerkesztő úr mit ír?

A szerkesztő fesztelenül mondja, úgy lenyület közben:

— A vízműtelep igazgatóját készítém ki. Régen készülök városunk eme kitűnőségére.

Jelenet Bethlen Margit grófnő »Két angyal« című meséjéből készült pantomimból, amelyet Zichy Géza Lipót gróf rendezésében Madzsar Aliz mozdulatművészeti iskolája mutatott be. Most film készült a meséből, amely sikerrel járja be a külföldet.

(Ifj. Vajda Pál felv.)

Elhallgatnak. Az öregnek, aki pókláb betűket rajzol ki veszett nyugalommal egy »kutya-nyelvre«, olyan őskori a nyakkendője, hogy már rég madzagba ment össze. A felelős szerkesztő, ki a legjobb asztal előtt ül, cikkázva ír, almaarcú, karsú fiatalember még. Angolra nyírt bajusza sarkában egy legörbülő ronal, mely keserű elszántságot kölcsönöz a fellépésének. Az egész ember a feltétlen harciasság benyomását kelti.

A dísznő, még egyre túl a küszöb előtt. A felelős szerkesztő váratlanul felnéz, szeme a riporterre villan:

— Na pupuc, hogy állunk az anyaggal?

— Mindjárt, szerkesztő úr kérem, csak egy jó befejező mondatra lenne még szükségem...

— Csak minél kevesebb lírát pupuc! — kiált fel öldöklő gúnyjal. — Tények kellene, tények! A líra az szósz.

Az ifjú lírikus szerényen szól:

— Igenis, szerkesztő úr, kérem szépen...

A szerkesztő most a végső sorolnak veti magát a vezércikkben. Szinte extatikusán. Később odaveti a riporternek:

— Milyen a helyzet költői termés tekintetében, pupuc? Ajánlom, hangfogót az érzetek kitörése elé! Különben, legyen szíves felállni és rugja oldalba azt a sertést...

A költő feláll, kissé kelleetlenül a küszöbig megy és oldalbaruggja a dísznőt.

Aztán visszamegy, leül, az írás fölé hajlik. A költő természetesen zilált hajú, nyakkendője bodorra kötve.

Néhány szünetre csönd lesz, csak az egyik nyomógép zakatol, amelyik valami munkában van. A gép karja felemelkedik és alálendül és valahányszor felvág széles ívben, mindannyiszor a korrektor fejére esap, ki a gép sarkában ülve javítja a szedést, hogy csak úgy klappan. Idők folyamán kemény bőrpáncél keményedett ki emiatt a korrektor kopasz fejbütykén. A korrektor, aki negyedik éve könyörög már asztal után, melankolikus természet és a gép esatlogása, látszatra legalább! — cseppet sem befolyásolja mély elmerülésében.

A lírikus közben a körmét rágja; a befejező mondaton töpreng. Kicsit szemérmesen fordul a felelős szerkesztő felé:

— Szerkesztő úr, kérem szépen, egy tiszteletteljes kérésem lenne...

— Na, mi az? — nem néz fel a veszett-írásmű írásból.

— Tisztelettel bátor lennék megkérdezni, jön-e a versem a mai számban?

— Mi a címe?

A költő megzavarodik:

— »Most hullnak a levelek...«

— Pupuc, pupuc, maga egészen kómikus kis alak, — mosolyog bajusza sarkában a felelős szerkesztő. — Vérbeli poéta tudvalevően az, akinek új meglátásai vannak. Maga már a címben

abszolút szürkeség. Mivel most van ősz, csak természetes, hogy most hullanak a levelek, — s közben ceruzája táncol és nagyokat ugrik a papír hátán.

A boglyas kis riporter vörösén makog:

— Igenis, kérem szépen...

— Többet mondok, — folytatja oktató hangon a szerkesztő, mialatt ceruzája szinte repül a vezércikk fölött. — Mivel manapság úgynevezett nagy időkbe pottyantunk bele, — enne keféjét, aki kitalálta! — a zszurnalisztika súlypontja elsősorban közgazdasági természetű problémákra billent át. Lényegünk ma merő harc s csak olyan orgánum egzisztálhat, amelyik szenzációt hoz. Maga ezzel szemben a lírára veti magát s ott is a románcokat kedveli. Ezt a műfajt ma már köztudomás szerint csak a pre-parandisták kultiválják... Gyengén áll a maga ügye pupuc!

A költő elszontyolodva hallgat. Az öreg, aki feneketlen nyugalommal rajzolgatja ki a betűket és sok filozófia közt pipákol, most segítségére siet az ifjú embernek:

— Fiatalság és szerelem együtt jár a verssel. Valamikor én is szerettem néhányat. Igaz, hogy inkább a balladai forma iránt éreztem hajlamot.

— Jó, jó, — szakítja meg a felelős szerkesztő. — Ha sikerül helyet szorítani, jönni fog a vers. Annyi baj legyen! De most körmöltni, mert tíz perc múlva slussz!

Tovább írnak. A költő is maga elé hajlik, s nekiadul a befejező mondatnak. A küszöb előtt újra felbukkan a dísznő, s túrni kezd. A felelős szerkesztő idegesen kiált fel:

— Pupuc! Rugja oldalba azt a kocát!

A pupuc feláll s elkergeti a sertést.

Írnak mind a hárman. Olyan lendületben, hogy a ceruzák hasítva karcolnak. E pillanatban, valahánymé a nyomdai helyiség-rész homályából, a mettőr kiáltása sívít át:

— Az »r« betű elfogyott!

Ők hárman felnéznek s megállnak. A felelős szerkesztő indulatosan kiált vissza:

— Mi az?

— A szedő-kasziniban nem áll rendelkezésre több »r« betű! — hangzik a mettőr izgatott avizója.

A felelős szerkesztő esettent s mosolyog. Különb meglepetések is érték viharos redaktori múltja alatt. Az öreg ezzel szemben zavart lesz s pislogva néz maga elé:

— A teremtésit, épp most akartam leírni az »iparcsarnok« szót! Két »r« is van benne. Már most mit csináljak?

— Találjon ki rá új kifejezést, de »r« nélkül, tatus, — mondja nem minden malicia nélkül a felelős. — Kazinczy apánk gyártott belőlük eleget s mégis elélt vagy hetven esztendeig... Na ja!

Az öreg sóhajt egy nagyot:

— Megverte az Isten ezt a vidéki lapcsinálást!

Senki sem szól vissza. A felelős szerkesztő ceruzája szinte bokázik a papíron, amiből sejtteni lehet körülbelül, hogy a szerkesztő úr alaposan kifogja készíteni a vízművek igazgatóját. Az ifjú költő megáll a befejező-mondat közepén s a ceruza végét szopogatja. Alighanem valami csinos jelzón törli magát. Az öreg pipája közben kialudt, minélfogva széles nyugalommal a mellényzsebbe nyúl s előkotorja a tűzszerszámot. Rágyújt, szippant kettőt.

— Gyorsan, gyorsan Sztupák bácsi! Csak öt percünk van! — kiált rá a szerkesztő.

— Tudom — és tovább pipázik.

A riporter a papír fölé kapja a fejét s miután Sztupák bácsi is a ceruza után nyúlt, a tempó a kulminációs pontra lendül.

E pillanatban vállban-hajlott, keszeg vörös ember lép be, előbb azonban elzavarja a dísznót. A küszöbön megáll s kézdörzsölve néz körül. A kiadóhivatali igazgató.

Jobbra-balra hajlong:

— Folyik a munka, folyik?

— Előbb azonban köszönni is illenék, Salgó úr, — pillant fel az öreg.

Salgó úr hunyorgatva mosolyog:

— Na persze!

— Hát igenis! — folytatja Sztupák bácsi, miközben tovább ír. — Ha belépünk valahová, üdvözölni illik a jelenlevőket. Ehhez azonban intelligencia is kell, Salgó úr!

Az igazgató sértődötten kapja fel a fejét:

— Mi az, hogy »Salgó úr«? Maholnap egyszerűen Salgó! Mi? Én a kiadóhivatal vezérigazgatója volnék, Sztupák úr!

— Igazgató úr? — nyelvel vissza minden zavar nélkül az öreg. — Majd ha felemelteti a fizetést!

Salgó úr ingerülten nézi végig:

— Adjon hátát az Istennek, hogy egy ilyen lap kebelében dolgozhatik!

— Az már igaz! — s szippant vagy kettőt, de már békésebb hangulatban. Nemzetvédelmi orgánun, liberális tökével! Extra kis dolog!

A felelős szerkesztő érzi, hogy kényes pontra billent át a vita s ezért úgy foghegyről veti oda az öregnek:

— Mozogni Sztupák bácsi, mozogni, mert család két percünk van! Pupuc, hogy állunk az anyaggal?

A növendék költő megrezzen:

— Mindjárt szerkesztő úr, kérem szépen, csak egy megfelelő állítmány hiányzik még...

Az igazgató ezalatt kedveskedve hajlik oda a felelős szerkesztőhöz, aki akkor csap rá az utolsó mondatra. Suttogva kérdi:

— Lesz valami szenzáció a mai számban?

A szerkesztő ásítva felel, mint aki előtt közbős az ilyen:

— A vízműtelep igazgatóját döföm le.

— Ördögi jó gondolat, — dörzsölgeti markát az igazgató. Hál' Istennek, szépen fogy a lap!

Sztupák bácsi közbemorog:

— De a fizetés is...

Az igazgató ingerülten hallgat. Hátul a nyomda zörög, a korrektor a laposgép sarkára könyökölve javítgatja a levonatokat, miközben a gép karja szabályos ütemben csattog a kopasz fején. Az igazgató odanéz s akaratlanul kuncogni kezd. Elkapja ezt a pillantást Sztupák bácsi s gúnyosan dörög:

— Bőr az van a kobakon!

Váratlanul a metlőr hangja sívít át a nyomda homályos zugából:

— Az »e« betű elfogyott!

Erezni a levegőben, hogy itt van az utolsó pillanatok ideje. A dísznő ismét előröfög s tűrni kezd a küszöb előtt. Az igazgató visszafojtott áhítattal lesi a felelős szerkesztő toporzékoló ceruzáját s némi büszkeséggel is. Abban a szempillantásban az órára tekint a felelős szerkesztő, lecsapja a ceruzát, felugrik s nagyot kiált:

— Urak! Kész a lap!

Sztupák bácsi leteszi a ceruzát, az ifjú költő szintén. A felelős szerkesztő odaszól neki:

— Pupuc, rugja oldalba azt a kocát!

Farsangi reggel.

(Ifj. Vajda Pál felv.)

Füstölés közben

A kutyadivat és a divatkutya

Irta: Endrődi Béla

Az író rágyújt egy cigarettára, belebámul a füstbe és tünődik, hogy mit írjon a »Füst«-nek.

A füstkarikák ingnak, lengnek és lassan és kedvesen a kék ködgomolyból kibontakozik a téma s már serceg is az író toll, amely rója a sorokat.

Olvassuk csak.

Kis kutya, nagy kutya, nem ugat hiába, — vagyis addig ugat, amíg nem talál egy pesti szépasszonyra, aki gondjaiba veszi. Tudniillik a kutyatartás, akármilyen szigorú is legyen a sintér, akármennyire is aranykoronában róják ki az ebadót, s bármennyire könnyelműséget jelentsen is: divat, mégpedig igen nagy divat ma Budapesten.

Az író, amennyire el van ragadtatva a kutyától, annyira nincs elragadtatva a kutyadivattól: tudniillik szomorú tapasztalatokat gyűjtött össze élete során az ebekkel kapcsolatban. Három kutya szaladgált körülötte elmúlt ifjúságában, egy-egy kutya között némi szünet állott be, de a szünet után újra csak — kutya következett. Viszont a kutyatartásra e sorok íróját mindig az a hölgy vette rá, aki e sorok íróját is pórázon vezette, tehát komoly megfigyeléseket gyűjthetett ezalatt magának hölgyről-kutyáról egyaránt.

A kutyák közül az első buli volt, tigris-szőrű és ráncos pófájú. A másik szénfekete hollandi terrier, kicsi, fürgé és kómikus. A szőre fekete, a nyelve égőpiros, olyan volt, mint egy krampusz. A harmadik szőrőspófájú snaucer volt, éhes és vad dög, minden héten megevett egy pár — cipőt.

Csak Budán volt azonban csak egyszer kutyavásár, nem pedig a hölgyvilágban, tehát a második kutya hamarosan bekövetkezett. Hegyes és felálló fülű, apró, fekete pocok volt ez a kutya, mindig ölben hordatott és a füleire vonatkozólag gyakran hangzott ez a kijelentés:

— Ugy-e, ennivaló?

Jellemző tulajdonsága volt a kutyának, hogy mind azt, ami kerti munka volt: a szobában végezte el. Még abban az esetben is, ha a virágágy kellős közepén kapkodta a legyeket, mikor megszállta az ihlet: begaloppozott a házba s az ebédlőszőnyeg tisztele meg azzal, ami a virágágyaknak sokkal jobban használt volna, mint az ebédlőszőnyegnek.

Az író ekkortájt nem tudott egy szép mondatot váltani a hölgyvel. Azt akarta mondani például sétaközben:

— Mondja angyalom, nem fázik, talán hazamennek a kabátjáért?

Mialatt a mondat első szavai elhangzottak, a kutya egy hosszú fenyőtobozra akadt az erdei úton, felkapta szájába és úgy hordozta, mint a sétáló gavallér a trabuco-szivart. Tehát az író csak annyit mondhatott el a mondatból: mondja angyalom, ne fá... s ekkor egy örömteli sikoly szakította félbe:

— Nézze! Nézze! Milyen aranyos.

Erre aztán mindketten meghatva gyönyörködtek a kutyában és a fenyőtobozban és soha többé nem fejezték be a megkezdett mondatot.

A kutyuska egy szép napon türelemjátéknak nézte az előszobaszőnyegét és azt megdöbbenő türelemmel egy magányos nyári délután folyamán foszlányokként pusztította el a parkett színéről. Ekkor száműzetésre ítéltetett s rövid vidéki imposztorkodás után meghalt. A Balaton mellett van eltemetve egy öt-kilós surányi cukorskatulyában.

A gyász órái alig múltak el, mikor is ugyancsak a

Balaton mellett az író a következő mondatot leste el a hölgy ajkáról:

— Küldje el nekem, én majd — megnevelem.

Rossz sejtelmektől gyötörve, azonnal közelebbi érdeklődés következett. Kiderült, hogy a fenti mondat válasz volt egy fiatalember e szavaira:

— Van egy kutyám, olyan neveletlen komisz dög, hogy most kiadtam a juhászokhoz, mert nem megyek vele semmire.

E röpké párbeszéd után a kutya szeptember elsején a juhászok mellől felkerült egy szépen rendezett harmadikemeleti lakásba. Az író élete változatos és örömteli meglepetések tekintetében ekkor érte el delelőjét. Különösen sétaközben minduntalan majd megpukkadt a tajtékozó méregtől, mert mindig arra kellett mennie, amerre a kutya akart.

— Gyerünk most erre — mondta a hölgy könynyedén valamelyik ucca sarkán.

Ekkor már bizonyos volt, hogy a kutya rángatja arrafelé, mert különben miért akarna pont a hazafelé vezető uccába menni. Es a kutya tényleg minden erejét megfeszítve, valósággal vonszolta úrnőjét, a hölgy pedig szemrebbenés nélkül mondta:

— Látja, milyen engedelmes. Mondtam, gyerünk erre, hát ő is arra jön.

Ebben a pillanatban a sarki fűszerbolt görredőnyét nagy robajjal húzta le az inasgyerek, mire a kutya pánikszerűen menekült az ucca tulsó oldalára, ott lelapult és üvöltöni kezdett. Egy úr rögtön odajött és szigorúan azt mondta:

— Az Ebtényésztők Egyesületének tagja vagyok. Miért kínozzák ezt a szegény állatot?

A szegény állat üvöltött és ezt nem is lehetett rossz néven venni tőle, miután a juhászok soha sem húzzák le éjszakára a karámok és aklok görredőnyeit.

A kutya rendkívül vonzódott az előszobaaajtó előtt heverő gyékény-lábszőnyeghez. Ez kedvenc csemegéje volt, minden héten elfogyasztott egyet. A cipőkről már megemlékeztünk. Azonkívül nagyon szerette a selyempaplanos ágyat. Az írónak ebben az időben sokszor voltak rettenetes álmai. Például nagyon sokszor azt álmodta, hogy tehetetlenül fekszik a csatamezőn és egy egész tábori ágyús-ezred vonul át rettentő súllyal testén keresztül. Ilyenkor mindig a kutya volt az álmokképek okozója. Felhasználta azt, hogy az író alszik, felugrott az ágyra és rátelepedett a paplanra, pont a gyomor fölé. Végre elvonult az ágyús-ezred, az író fölébredt, mormogott valami gyöngédséget és lelökte a kutyát az ágyról.

Ha történetesen férjjel történik ez, a feleség ilyenkor fojtott, panaszos hangon nem mulasztja el megjegyezni:

— Azt hiszi, nem látom, hogy már megint kegyetlenkedik a kutyával!

Mindezeket csak azért mondtuk el, hogy élő példákbl lehessen következtetni azokat az igazságokat, amiket ezután fogunk elmondani.

Az első rettenetes igazság az, hogy a hölgyek mellé egyáltalán nem való kutya. Nem való, mert nem tudnak bánni vele. Nem bánnak vele úgy, ahogy egy rendes állattal bánni kell, nem tudják nevelni, vagy agyonkényeztetik és agyonbecézik, vagy agyonvigyázzák vagy agyongyötrik, szeszélyből, szeretetből, csacsiságból, mindegy, de egy bizonyos, hogy a legtöbb esetben minden rendes, jóindulatú állat elromlik mellettük. Ez fájdalmas igazság, de így

van. A nő türelmetlen lény és ezért nem ér rá konok következetességgel a kutyának csak a jó tulajdonságait fejleszteni, hanem elfogadja a rosszat is, mert lusta minduntalan patáliát csinálni az apró gazságok miatt. A kutya rögtön észreveszi ezt a gyöngéséget és kihasználja. Természetes, hogy ennek következtében elzüllik. Nagyon kevés hölgy képes arra, hogy rendszeresen foglalkozzék a kutyájával. Mikor egy kis kutyát birtokba vesz, úgy kellene megkezelnie a nevelését, hogy csak ő eteti, csak ő foglalkozik vele az első hetekben. Tudniillik így biztosíthatná a kutya teljes ragaszkodását és tiszteletét. Egy-két napig csak megy a dolog, de aztán egy egyszerű ebédmeghívás véget vet a nevelési rendszernek s már a szakácsné szervirozza a kutyaételt. Ennek következtében a hölgyek kutyái rendszeren jobban ragaszkodnak úrnők szakácsnőkhöz, mint úrnőkhez.

Második igazság, amely szintén rendkívül fájdalmas dolog, hogy hölgyek ne sétáljanak kutyával a korzón. Higiénikus sétára, levegőzésre, ki a budai hegyekbe, soványító sétáikra vigyék magukkal a kutyájukat s eresszék őket a szabadban szabadon. De pórázon vagy a szívhez szorítva, a Váci uccán ne vonuljanak úgy át velük, mint ahogyan egy bundát, vagy egy kalapot büszkén végighordoznak, csak azért, mert az éppen jól áll, vagy díszíti őket. Mi lenne, ha az összes pesti kutyatulajdonosó bevinné délelőttként kutyáját a korzóra? Azon a közlekedési zavaron azután, ami így előállna, még az új forgalmi rend éber őrei sem segíthetnének.

Komoly igazság még a következő: ha már kutya legyen igazi kutya. Mi az »igazi« kutya? A fajkutya. Egy-egy korcsállat, akármilyen kedves, mulatságos és kómikus, mégsem igazi kutya. No és a fajkutyák közül melyik illik hölgyek mellé? Hát bizony ez is nagyon fontos dolog jól kiválasztani tudni az

illető hölgyhöz illőt. Magas sovány nő ne járjon orosz agárral, mert akkor azt mondják rájuk az uccagyerekek:

— Itt megy a hét sovány esztendő.

Viszont ugyancsak magas sovány hölgy ne járjon törpe bulival, mert akkor meg azt mondják rá:

— Dávid és Góliát.

Viszont alacsony és gömbölyű nő sem járhat sovány orosz agárral, mert akkor meg azt mondanák rá:

— Fordítva jobb lenne.

Jó tehát jól meghányi-vetni, megfontolni, milyen kutyát válasszunk, nehogy a kutya kómikussá tegye az úrnőjét. Ennyit a kutyadivatról.

Már most melyek a divatkutyák?

Divatóságok: a farkaskutyák, a bulik, az orosz agarak, a selyem- és japáni pincsik, a fűrgé fox-terrierek. Csókolni azonban egyiket sem illik. Egyszer egy fiatal leány addig-addig csókolgatta az ölebe orrát, míg sikerült neki apró férgecskéket kapnia — pardon! — a gyomrocskájában, amiket csak nagyon erős orvosi beavatkozással lehetett onnan kihessegetni. Nem való azonkívül a kutyát odaültetni az asztalhoz, a vendégeket zavartatni vele, hagyni, hogy orrát, száját kedélyesen beletörölje az estélyi ruhába. Nem szabad neki azonkívül ételt adni az asztalról, különösen nem a saját tányérunkról. És végül nem szabad a kutyát agyonprodukáltatni és minduntalan félbeszakítani a más beszédét ezzel a kijelentéssel:

— Nézzék, milyen gyönyörű!

Utóvégre nem vagyunk cirkuszban és nem is érdekel mindenkit az, hogy a Pikk, vagy a Treff pacsit is tud adni a bácsinak. Különösen, ha a bácsi író, megrögzött álmodozó, akinek eddig az életben még minden terve — füstbe ment.

Ezért »illik hozzá rettenetesen«, hogy végre cikket írhatott a — »Füst«-be.

Kérek egy kis tüzet!

(Angelo arsangi tanulmánya)

A közönség köréből

Egyik olvasónk küldötte be az alább közölt, »súlyos gravamenek«-kel teli levelet:

»Igen tisztelt Szerkesztő Úr! Mikor »A Füst« első száma a kezembe került, nem tudtam magamba visszafajítani egy csendes »hurrá«-kiáltást. Hát végre megszületett egy lap, mely a mai vágató kor narkóizist igénylő hisztériás társadalmának egyik fontos problémájával: a füsttel hivatásszerűen foglalkozik és amelynek hasábjain szegény füstfogyasztók is szóhoz jutnak. Eddig csak fizettük a folyton dráguló »trafikot« és legfeljebb magunkban zsörtölődünk, mikor a gyanús illatú füst helyett a jogos elkeseredést kellett leschluckerezni. Sem dicsőítő, sem elítélő kritikát nem volt alkalmunk olyan formában gyakorolni, hogy a fejbólogató, helyeslő közfogyasztó bajtársakon túl az illetékes körök is meghallották volna és a bajokat orvosolni módjukban lett volna. Most már van, hál' Istennek!

Egy szaklap csak akkor emelkedik hivatása magaslatára és csak abban az esetben számíthat nagy olvasótáborra, — mely a súlyt kölesönzi neki —, ha a »köz« érdekeit képviseli, a jogos panaszoknak helyt ad és ezáltal az elégedetlenséget kiváltó bajokat megszüntetni igyekszik. Abban a tudatban, hogy »A Füst« a szórakoztatáson, oktatáson, humoron kívül komolyabb célokat is tűzött maga elé, arra kérem a Szerkesztő Urat: engedje meg, hogy a bennem évtizedek óta a nikotinnal összegyülemlött panasznak szabad folyást engedve, legalább annak állandó nyomásától megszabadulhassak, — ha már a nikotint szervezetemből kiküszöbölni nem lehet.

Nem is tudom, hogy hamarjában hol kezdjem el, mert olyan kíméletlenül tolakodnak bennem az emlékek, akár csak Budapesten a villamosállomásoknál az egymáson keresztülgázoló közönség. No de mindjárt segíték magamon egy kis füsttel... Hamar egy Médiát!... Úgy... már ég is. Most egy hosszú szippantás, s amint az illatos füst leér a légcsőbe, egyszerűen rendeződnek a gondolatok... Szívom teljes erőmből, de füst nem jön a számba. Végignyomkodom rücskös kemény testét és újra neki-feszülök. Két orcám behorpad az erőlködéstől, de a füst nem akar keresztültörni a drága szivaron. Csak elől füstöl, mint a rakéta. Tovább erőlködöm, mitől a szivar végén levő zsarátnok háromfelé nyílik és kikunkorodva, veszett füstöléssel hullatja ruhámra, abroszra a szikrákat... No, a ragyogóját, ez csak budapesti gyártmány lehet (már külső aszalt, rücskös kinézése gyanús volt). Nézem a doboz bélyegét: B. L., Budapest Lágymányos...

Már otthon vagyok, Szerkesztő Úr. Ez a két betű úgy hatott rám, mint bikára a vörös posztó és bugyborékolva megindul tollam hegyéből a tinta.

Talán merész kijelentéssel kezdem — tudásék be a Médiának —, de a legőszintébb meggyőződésemm, hogy Európában, Romániát kivéve, a legdrágább és legsilányabb szivarokat, cigarettákat és dohányokat Magyarországon szívják. Dohányjövedékünk árai rettenetes magasak és az értük kapott áru — tisztelet a kevés kivételnek — bizony csak arra jó, hogy vele a füst utáni vágyakozásunkat elriogassuk. Szivarjaink és dohányaink a békebelihez viszonyítva minőség tekintetében nagy hanyatlást és ár tekintetében nagy emelkedést mutatnak. Németországban, ahol a munkabér 35—40 százalékkal magasabb, mint nálunk és ahol a legtöbb dohányt importálják, a dohánygyárak a szabad verseny révén kitűnő és olcsó szivarokat készítenek. A »G. Schrader & Comp.« brémai nagy dohánygyárnak legdrágább nagy ha-

vannaszivarja 35 pfennig. A 7 pfenniges Manuella (gróf Moltke tábornagy kedvenc szivarja) legalább is olyan jó, mint a mi Tisza-szivarunk.

A féljövédemen tengődő középosztálynak nincs módjában, hogy drága szivarokat, dohányokat szívjon. Kír-re, Purzitsánra, Finom-törökre, havannákra nem telik; szívjuk tehát pipából a Középfinom-törököt, a Portoricót, Trabucot, Operat és sátoros ünnepeken a Médiát. Régen a Középfinom-török: igazán török dohány volt. Színe: sárga; szaga, füstje: illatos, édes. Ma: pácolatlan természetes eredetiségben »magyar dohány« bontakozik ki a csomagból, tele fogpiszkáló nagyságú kocsánytüskékkel. Ép előttem fekszik egy 100 grammos középfinom-török dohány-csomag a kőbányai gyárból. Színe: sötétbarna; amint szagolom: rögtön eszembe jutnak a debreceni diákévek, mikor a hajszálvékonyra vágott cigarettadohány kilóját 50 krajcárért vásároltuk Spiránétól. Ép ilyen szaga volt annak is, de a Spiráné-specialításban nagytűvel sem lehetett cupkát felfedezni.

A középfinom-török dohányban levő, hosszú cupkatüskékért a magam részéről nem vagyok nagyon elkeseredve, mert legfeljebb a középujjamba fűrődik be csontig egy-egy ilyen hegyes fogpiszkáló, mikor a dohányt a pipába lenyomom; de annál jobban bánt a kíváncsiság, hogy a cigarettások hogyan tudnak belőle cigarettát sodorni, mikor a papirost három helyen is kiböki a tüske.

Mivel tárgyilagos óhajtok maradni, kötelességemnek tartom azt is megemlíteni, hogy a kőbányai gyárból származó barna, vastagvágatú, magyar dohány-szagú és -ízű »középfinom-török« mellett egy másik csomag ugyanolyan dohány is fekszik előttem a pécsi dohánygyárból. Ennek a színe: világossárga, illata: édes török, vágata: finom és füstje: kellemes, jószagú. Ugyanez áll a cigarettákra is. A budapesti cigaretták: kemények, nem szelelnek és nem jószagúak, míg a pécsi gyáréi: kifogástalanok és illatosak.

Ami a szivarokat illeti, azokkal sem állunk jobb lábon. Egyetlenegy szivargyára van az országnak, amely minden elősmerést megérdemel, mert olyan szép és jó szivarokat készít, hogy csaknem megéri magas árakat és a külföldön sem vallunk velük szégyent. Ez a kitűnő gyár a pápai, mely fogalmat jelent és amit a magyar fogyasztók imáikba foglalnak. A többi szivargyárak mind messze mögöttes állanak a pápáinak és szivarjaik kinézés és jószág tekintetében külön fokozatokat jelentenek lefelé. A legsaló fokon állanak a budapesti gyárak készítményei; holott a központnak kellene példát statuálni a vidék számára is. Eltekintve a pestkörnyéki sváb faluk gyári lányainak humorától — aminek megnyilatkozásaként a Britannicában: lécszöget, a Trabucóban: cukorspárgát és gondosan elhelyezett hajtincset találtam — le kell szögezmem, hogy a pesti gyárakban a szivarok fedőlapjai is eres, durva dohányból készülnek és belsejünkben nagyon sok a nem égből, tűrhetetlen szagú levélcupka. A pápai gyár szivarjainak borítéka: érmentes, gyönyörű sima levélből készült és belseje 100 százalékgig tiszta dohány. A pápai szivarok tehát nemcsak szépek, de jók is. A pápai Portorico, sőt a Rosita is jobb a budapesti Médiánál. Eppen ezért a fogyasztóközönség érdekében és az állami egyöntetűség szempontjából, minden munkavezetőt — vagy akitől a gyártmányok jósága közvetlenül függ — el kellene Páparra küldeni egy hónapig tanulni.

A központi igazgatóságnak kell legjobban tudni, hogy a pápai gyár, amely elsősorú anyagból dolgozik, szepet és jót csinál, ráfizetéssel működik-e? Ha nem, akkor érdekes volna megtudni, hogy a többi gyárak miért nem kapnak elegendő és éppen

* E rovatban készséggel közlünk minden, a dohány világába vágó felszólalást, észrevételt, a felelősség azonban a beküldőt terheli.

olyan jó anyagot, mint a pápai, hogy ne kelljen nekik a durván érezt leveleket és cupkákat felhasználni?

Szenvedélyes dohányos vagyok és kedvenc ünnepi szivarom az illatos Média, vagy a Tiszaszivar. De ha megkívánom és a dobozán B. L. vagy B. E. áll, ijedten húzom vissza a kezemet és sietve nyúlok a pápai Joviales után, miközben azon elmélkedem, hogy miként eshetik meg az, miszerint a központi vezetés alatt álló dohánygyárak egymástól teljesen elütő árut készítenek minőségben és eljárásban.

A dohányjüvedék központi igazgatóságának a fogyasztóközönség körében uralkodó hangulattal való megismertetése céljából kijelentem, hogy a szivarosok és cigarettások úgy irtóznak a budapesti gyárak gyártmányaitól, mint az ördög a tömjénillattól. Tessék csak a kistőzsdékben érdeklődni.

Meg vagyok róla győződve, hogy a dohányzóközönségnek általam előadott panaszai a megismerés után azonnal orvosolva lesznek. Hogy pedig az minél hamarabb és könnyebben megtörténhessen, engedtessek meg nekem, mint aki a helyzettel jól ismerős (a volt dohányjüvedéki központi igazgató atyámfia), hogy néhány jó tanáccsal szolgáljak, illetve az igazgatásnak egy olyan régi hibájára mutassak rá, amely egyenesen megteremtője a különféle fokozatú rossz szivaroknak, cigarettáknak és dohányoknak.

Minden gyár, mindenféle gyártmányból köteles bizonyos mennyiséget a központi igazgatóságnak megvizsgálás, összehasonlítás és kóstolás céljából beküldeni. A gyáraknak — Pápa kivételével — a vizsgálatra beküldött szivarjai nem azonosak sem külsőleg, sem belsőleg. A központi igazgatóság csupa szép és jó szivart lát, ezek után ítéli meg a gyárak munkálkodását és fogalma sincs az elkeseredésnek arról a különböző fokáról, amit a Pápa után következő gyárak gyártmányai a fogyasztóközönségből kiváltak.

Az igen drágán vásárló közönség nevében arra kérem tehát a központi igazgatóságot, hogy szakítson ezzel a tökéletlen vizsgálati módszerrel és az elbírálásra szükséges szivarokat, cigarettákat ne a gyárakból, hanem kizárólag a kistőzsdékből szerezze be. Meg fognak döbbenni az eredménytől és ez a megdöbbenés lesz a mi megváltásunk. (Aldítás.)

A dohányzó testvérünket kedvenc szenvedélyével kapcsolatban ért csapások feletti minden részvétünk dacára sem érthetünk a cikk általánosító tartalmával egyet és a magyar dohányjüvedék, főleg annak kiváló vezetője iránti nagyrabecsülésünk, de meg a köteles ildomosság folytán is állásfoglalás céljából beküldöttük a cikket a Magyar kir. dohányjüvedék központi igazgatójának, Benkó Ferenc öméltségének. A »férfias támadásra« következett udvarias, előzékeny és igazán érdemi válasz örömmel nyugtat meg bennünket afelől, hogy elkeseredett dohányzó bajtársunknak, ha eddig lehetett is, a jövőben nem lesz oka panaszra.

Bennünket még különös örömmel tölt el annak a megállapítása, hogy az elintézés módja és szelleme csak megerősítheti a dohányzó közönséget abban a meggyőződésében, hogy az államnak ezt a legjövődélmezőbb, ezenkívül az ország lakosainak millióival közvetlen kapcsolatban álló vállalatát nem a bürokratikus szellem, hanem egy széles látókörű, megértő, magas állami funkcionárius, igazi nemes értelemben vett kereskedelmi szellemben vezeti.

A dohányjüvedék igazgatójának válasza a következő volt:

M. kir. dohányjüvedéki központi igazgatóság.

24/1930. fön. szám.

I. ü. o.

»A Füst« tekintetes szerkesztőségének

Budapest.

... Olvasójuknak a dohányjüvedék egyes gyártmányainak minősége, ára stb. ellen emelt

Farsangi álom.

(ifj. Vajda Pál felv.)

kifogásaira van szerencsém a következőket közölni:

A dohányjövédéki központi igazgatóságnak állandó és legmesszebbmenő gondoskodása tárgyát képezi a dohánygyártmányoknak egyöntetű és kifogástalan minőségben való előállítására és pedig nem csupán a drágább, hanem az olcsóbb dohánygyártmányokat illetőleg is, aminek igazolására másolatban megküldjük a dohányjövédéki központi igazgatóságnak valamennyi igazgatóságához e tárgyban intézett 20.029—1929. számú rendeletét. Eme rendelet intézkedéseinek pontos betartását, valamint a dohánygyártmányok minőségét a dohányjövédék központi igazgatója és tisztviselői a dohánygyárak és dohányárutáraknak gyakori meglátogatása alkalmával a helyszínén ellenőrzik, még pedig az ott általuk kiválasztott kémpróbák útján és nemcsak a dohánygyárak által a dohányjövédéki központi igazgatósághoz beküldött mintagyártmányokból.

A dohányjövédék vezetősége a dohánygyártmányok árainak megállapításánál is igyekszik a közönség érdekeit szem előtt tartani, ami abból is látható, hogy a dohánygyártmányok jelenlegi átlagára a békebelinek 121.07%-át teszi és hogy az utóbbi 5/4 év alatt összesen 16 fajta dohánygyártmánynak árát szállította le anélkül, hogy csak egyét is felemelte volna.

A dohányjövédék központi igazgatósága a dohánygyártmányok forgalmának alakulásából és a közönség köréből hozzá nagyszámban be-

Farsangi hajnal.

(Tóth Margit felv.)

érkező elismerő nyilatkozatokból azt látja, hogy a dohánygyártmányok jó minőségének biztosítására irányuló törekvése sikerrel jár.

Természetes, hogy a legmesszebbmenő gondoskodás mellett is előfordulhat, hogy a dohányjövédéknek millió számban előállított gyártmányai között elvétve akad olyan, amelyik kifogás alá eshet. Ha a dohányjövédék igazgatóságának valamely konkrét panasz a tudomására jut, azt mindenkor haladéktalanul megvizsgálja és ha megállapítható, hogy mely gyárból került ki a kifogásolt gyártmány, a hibás alkalmazottat felelősségre vonja és a hibá kiküszöbölése iránt nyomban intézkedik.

Az általánosságban tartott kedvezőtlen kritikával szemben, a dohányjövédéki központi igazgatóság csak a fennebb előadottakra, valamint arra a közismert tényre utalhat, hogy egyrészt az ízlések nem egyformák és teljesen egyéni dolog, hogy valakinek a magyar, a német, avagy más gyártmányok ízlenek-e jobban és hogy meglehetősen általános magyar szokás, a hazai teljesítményeket, különösen ha azok valamely állami intézménnyel vannak összefüggésben, szigorúbb kritikában részesíteni, mint a külföldieket, holott ennek az eljárásnak talán éppen napjainkban legkevésbé van jogsultsága.

A cikkben közelebbről a Regalia Mediára vonatkozólag előadottakkal szemben szíves tájékoztatásul azt kívánja a dohányjövédéki központi igazgatóság megemlíteni, hogy abból az időből, amidőn az eme szivarok előállításához szükséges külföldi dohányfajták nem voltak a kívánt, azelőtti minőségben beszerezhetőek és e szivarok keresettsége csökkent, bizonyos készletek maradtak fenn, amelyeknek minősége a régebbinek tényleg mögötte maradt. Mielőtt a megfelelő külföldi dohányok ismét megszerzhetőek voltak, a dohányjövédék azonnal hozzáfogott a Regalia Mediának is teljesen a békebeli minőségben való előállításához és mielőtt az ekként gyártott, megjavított minőségű szivarokból már kellő mennyiség állott rendelkezésre, azokat a dohányjövédék az 1929. évi december hó 16-tól kezdődőleg az eddigi áron és az eddigi módon, tudniillik kizárólag a különlegességi árudákban forgalomba hozta, míg a régebbi Regalia Media-készleteket le szállított áron, az összes általános dohányárudákban árusíttatja. Hogy ez az intézkedés a fogyasztóközönség tetszésével találkozott, megállapítható abból, hogy a Regalia Mediának legutóbbi havi forgalma az azelőtti havi átlagoknak hatszorosára emelkedett.

A dohányjövédék a különböző dohánygyárakban előállított azonos nevű gyártmányaihoz mindenütt egyforma anyagot használ, illetve bocsát a dohánygyárak rendelkezésére, amelyből az egyöntetűen megállapított gyártási eljárás szerint tartoznak a dohánygyárak a gyártmányokat előállítani. Így van ez a szivarokkal

is, amelyeknek egyöntetűségét és minden tekintetben kifogástalan voltát a dohányjövédék az-
zal az intézkedéssel is igyekszik előmozdítani,
hogy a közönség által legjobban kedvelt szivarok
előállítását pápai dohánygyárnak az igaz-
gatóját központi szolgálatra rendelte be és ő
gyakori időközökben sorra látogatja az összes
szivargyárakat, a helyszínén ellenőrzi a szivarok
kifogástalan előállítását és szolgál a szükséghez
képest a hosszú, érdemes szolgálata alatt szer-
zett értékes gyakorlati tapasztalatai alapján kö-
zelebbi útbaigazításokkal is.

Budapest, 1930. február 5.

Szíves üdvözlettel

Benkó s. k.,

h. államtitkár,

m. kir. dohányjövédéki központi
igazgató.

A hivatkozott rendelet így szól:

M. kir. dohányjövédéki központi igazgatóság.
20.029/1929. szám.

III. ü. o.

KÖRRENDELET

valamennyi m. kir. dohánygyári igaz-
gatóságnak.

Az utóbbi időben a napisajtóban
az általános forgalomban levő tömeg-
cikket képező közönségesebb dohány-
gyártmányok minősége ellen emel-
tettek panaszok.

Miután nem engedhető meg, hogy
a m. kir. dohányjövédék bármely
gyártmányai jogos panaszok tár-
gyát képezhessék és sem a kincs-
tár jól feljogott érdekeivel, sem az
egyenlő elbánás kötelező elvével nem
egyeztethető össze, hogy a vagyoni-
lag kevésbé tehető nagyszámú fo-
gyasztók által vásárolt olcsóbb do-
hánygyártmányok előállítására, a do-
hánygyárak esetleg kisebb gondot for-
dítsanak, ezért az összes dohány-
gyártmányoknak úgy belső tartalmuk,
mint külső kiállításuk tekintetében
leendő kifogástalan előállítását el-
rendelő 24.516/1928. számú körren-
deletemben foglaltakra utalással a
legszigorúbban utasítom az igazga-
tóságot, hogy minden lehető meg-
tegyenek arra nézve, hogy az üze-
meikből az általános forgalomba ke-
rülő tömegcikket képező közönsége-
sebb dohánygyártmányok előállítása
is mindenkor a legfokozottabb ellen-
őrzés, figyelem és gondosság mellett
történjék és azok ellen jogos panasz
ne merülhessen fel.

Az olcsóbb árú dohánygyártmányok
előállításához az előírt gyártási eljá-
rások szerint felhasználandó dohány-
anyagok válogatását, keverését, a fél-
gyártmányok kezelését és jelgyártá-
sát, nemkülönbön elcsomagolását is
ugyanoly lelküismeretes gondossággal

hajtsák végre, mint a különlegességi és finomabb
dohánygyártmányokét, hogy így már eleve teljesen
kizárassék annak a lehetősége, hogy gyártmányokba
poros, vagy oly anyag, amelyik azok minőségére ká-
ros hatást gyakorolna és a fogyasztóközönség jogos
érdekeit sértené — bármily kis mennyiségben is
bekeverődhessék.

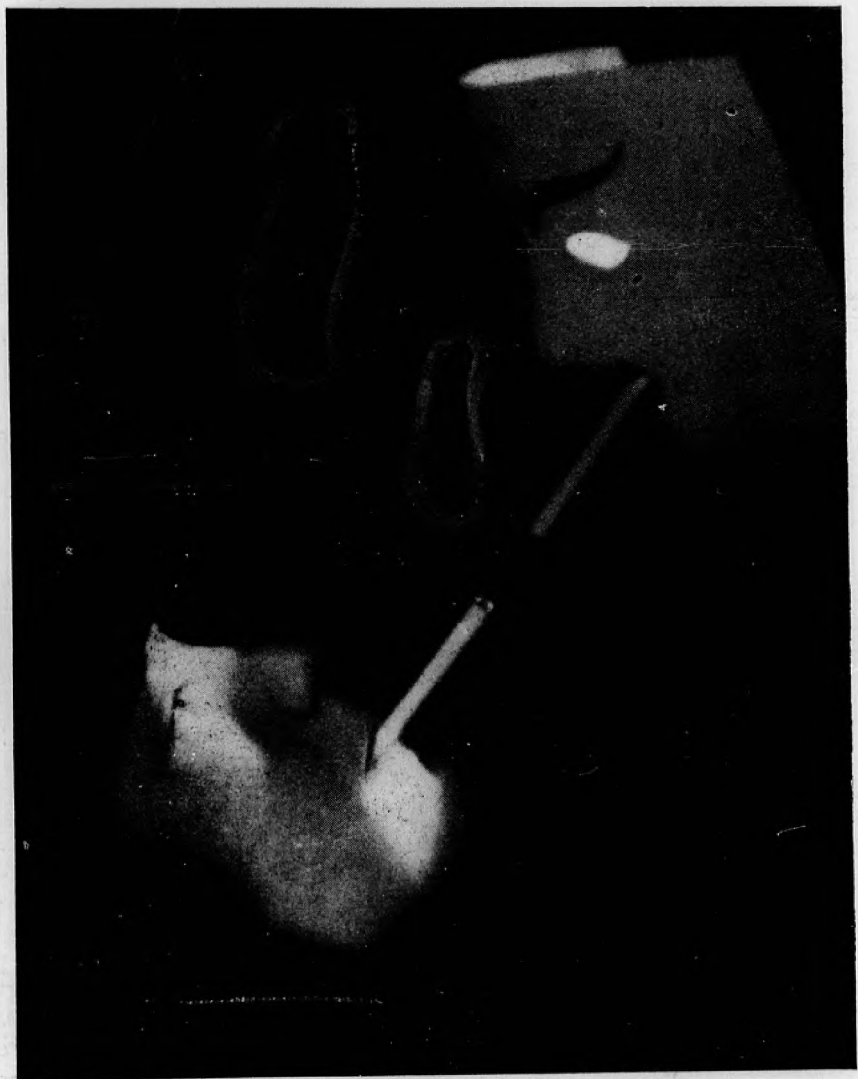
Megjegyzem, hogy körrendeletem pontos betartását
a helyszínen eszközzendő szemlék alkalmával a gyár-
tás és csomagolás különböző fázisaiból veendő próbák
megejtésével központi kiküldöttem útján és sze-
mélyesen is ellenőrizni fogom és bármily jogos pa-
naszra okot adó gyártmányokat előállító dohány-
gyár igazgatósága és az alárendelt ellenőrző sze-
mélyezettel szemben a legszigorúbb megtorlást fogom
folyamatba tenni.

Budapest, 1929. szeptember 17.

Benkó s. k.,

h. államtitkár,

m. kir. dohányjövédéki központi
igazgató.

Máskabál.

(Ifj. Vajda Pál felv.)

Apám, a pipás...

Írta: **Rózsahegy** László

Apámról kellene tehát most beszélnem. Apám alatt — a tájékozatlanabbak kedvéért — *Rózsahegy* Kálmán, a *Nemzeti Színház* örökös tagja értendő. Nem az emberről, nem a művészről, hanem a — dohányosról kell szólnom. Ha ugyan ezt a három fogalmat el lehet választani, speciálisan az ő személyénél. Mert úgy érzem, Apám egész materiális valóságában ennek a három elemnek az összetétele. Ha szabad szerénytelenség nélkül mondanom: tökéletes összetétele. Meggyőződésem, hogy mind a három elem egyenlő kvantitásban szerepel furcsa lényének kialakulásánál. Vagyis: legalább akkora mértékben *ember*, mint amilyen mértékben *művész*; és viszont: legalább olyan *művész* — mint amilyen nagy *dohányos*.

»Nézd *Rózsahegy*t, szájában a kis pipával!« — vagy: »Nézd ott ment *Rózsahegy*i az elmaradhatatlan pipával!« Körülbelül ilyeneket suttog utána a nyájas közönség, amikor uccán vagy étteremben megjelenik kerek, mokány, mindig mosolygó arccal s őszbeborult haja olyan, mint a szénaboglya, amit játékos szellő kuszált széjjel. A foga közt kissé féloldalt, az »elmaradhatatlan pipa«, amelyből derűsen bodródzik a verpeléti dohány szürkés-lila illatos füstje. Apám ősdohányos. Ahogy pipáját szájában tartja, megtömi, meggyújtja, szorítogatja, megszurkálja — lehetetlen nem észrevenni, hogy ezek a tempós, szakszerű mozdulatok évszázados átöröklés mozdulatai, már nem is tudatos reflexei. Édesapja, kis gömbölyű, telibélű háromszázholdas paraszti-ember, szintén nagy pipás volt. S hogy még meszebb menjünk, ő szokta mondani, mikor rendületlen pipázgatásokról esik szó: »*Hát még a szépapám... az volt az igazi pipás! Még a halottas ágyon is a pipáját kérte!*«

*

A nagyváros, a kultúra, a civilizáció kényserhatása alatt Apám a meggyfaszárú makrapipa helyett rövidszárú angol fapipából kényserül szívni. Átlag négy-öt ilyen kis pipát hord magánál, s ha valahová hosszabb diskurzusra letelepszik, kirakja maga elé egész dohányzókészletét. Nevezetesen: szépen sorjába rakja a pipákat, — ezekből azután felváltva pöfékel — előkerül a dohányzacsok, különböző fantasztikus formájú és alkatú pipaszurkálók és pipatisztogatók, öngyújtók. Néha két jól megtömött dohányzacskót is vesz elő, s ilyenkor

szinte csodálkozva kérdi az ember: hogyan fér el ennyi minden a zsebeibe?

Nyugodtan mondhatnám: reggel, amint kinyitja szemét, kezdi el a pipázást s füstöl rendületlenül, míg le nem hűnyja. Reggel, felébredés után, hirtelen iszik, eszik valamit, de csak azért, hogy — rágyujthasson. Kávé után jobban ízlik a pipa. Az ebéddel is siet, s általában minden étkezéssel, hogy — minél előbb szájába vegye a pipát. Saját bevallása szerint is ő azért eszik, hogy aztán — jobbízűen pipázhasson... Nincsen olyan szerepe, amelybe bele ne illesztene dohányzást, nincsen olyan színpadi szituáció, amelyben fel ne fedzné a dramaturgiai követelményét annak, hogy a jelenet keretében egy pipa dohányt el ne szívhasson...

*

Édesapám huszonöt éves jubileumára barokkstilú, intarziás pipatóriumot kapott ajándékba. Itt sorakoznak fel egymás mellett legszebb pipái. Van itt pipa fából, agyagból, tajtkőből, porcellánból. Öblösek és *érettek*, mint az asszony, karcsúk, mint a hajadon lány; van itt faragott, van itt dísztelen. S van esibuk, nargilis, makrapipa, debreceni fekete pipa, kis angol pipa gyökérből, kölni pipa, hollandi pipa. Szenvedélyes pipagyújtó (ha valaki szép pipát ígér neki, elcsalhatja a világ végére is!) s emellett elismert szakértő. Tőle tudtam meg, hogy a világon a legízletesebb szívás esik a krajeáros selmeci agyagpipából, melyet Körömbányán vagy Zólyomban gyártanak vörös tűzálló agyagból. Ha ugyan még gyártanak... Ő mesélte el, hogy az egyszerű paraszti nép kedvelt fekete agyagpipáját szalmatűz felett gőzölik, míg csak meg nem feketedik. Ő tőle tudom, hogy a drága faragott tajtékipipákkal úgy kell bánni, mint az emberekkel. A tajtékipipának is van formája, karaktere, egyénisége, lelke. A tajtékipipa is él...

Szemben a pipatóriummal, a dohányzóban fénykép lóg a falon. Jelenet egy Móricz-darabból. Ötvenes parasztember áll, oldalán ünneplőbe öltözött menyecskével. Háttérben virágba szökken magyar táj. A parasztember szájában rövidszárú makrapipát tart. Maga elé néz és — pipál. Ez alá a kép alá ezt írta Móricz Zsigmond: »...*Rózsahegy* Kálmánnak, a magyar színpad leghatalmasabb, legmélyebb s legmelegebb dohányosának.«

Gyomorégésnél használjon málnási Siculia gyógyvizet. Biztosan hat

Párizsi füstkarikák

Párisban mindenki mindenütt dohányzik, ott is, ahol »tilos a dohányzás«. Az Operabál színpadán megkérdeztem az ügyeletes tűzoltót, hogy hol van a dohányzó?

Felelet helyett tüzet adott.

*

A legtöbb francia Turmac cigarettát szív. Van vagy tízféle Turmac, a nagyon olesótól egészen a nagyon drágáig, A különböző Turmacok között igen könnyű disztíngálni.

A legdrágább a legrosszabb.

*

A mozik hirdói nem csálnak, Párizsban csakugyan minden képzeletet felülmúl az autóforgalom. Hangos filmet azonban ne várjunk a párizsi utcáról. A forgalomnak ott nincs hangja. A sofőr nem túlköl, a villamos nem csenget, a rendőr botjának mindenki némán engedelmeskedik.

Budapest utcáinak lármas csatazaja után valóságos üdülés a párizsi boulevardokon az idegeket pihentetni.

*

Persze, ennek az amerikai méretű forgalomnak valósággal diszkrét lebonyolításához párizsi soffőr kell, aki az artista ügyességével cikkázik a kocsik és gyalogjárók között, párizsi rendőr, aki udvarias eleganciával intézkedik és párizsi fegyelmezett publikum, amely nem tolakszik, hanem a rendeletnek engedelmeskedik.

A soffőrök udvariasságáról egyenesen ódát kellene írni. Úgy vigyáznak a gyalogjáróra, mint anya a gyermekére. Egy öreg úr vagy csinosabb hölgy, de legkiváltképpen kis gyerek kedvéért kézzel leintik az egész kocsisort, gavalléros kézmozdulattal tessékkelik át a kocsiregetegben bujdosót:

— S'il vous plait madame, s'il vous plait monsieur!

*

Ezt a páratlan udvariasságot a maga önző javára használta ki egy párizsi svindler, aki vagyont szerzett a soffőrök jó szívéből.

A párizsi boulevardok jólismert alakja volt a fekete redingótos öregúr, aki kis kocsin maga előtt tolta bölcsős unokáját. Ez a jó nagyapa nem ismerte a közlekedés szabályait. Sebesen tolta a kocsit, nem törődve az autókkal, amelyek természetesen mindig leálltak, amikor a derék úr a gyermekkocsival átsietett.

Csak évek múlva sült ki, hogy a derék nagyapa sohasem volt nagyapa, a gyerek sohasem volt gyerek, hanem egyszerű mûbaba, amelyet

az élelmes hirdetési ügynök csak azért tolt maga előtt, hogy fütyölve minden rendre, akadálytalanul közlekedhessen.

Pár év alatt vagyont szerzett magának abból, hogy ő járhatott a legsebesebben Párizsban és így mindenütt megelőzhette a konkurenciát.

*

Nincs nagyobb szórakozás, mint egy nagy nemzetközi szálloda előcsarnokában gusztálni a különböző idegeneket. Tippelni azt, hogy ki milyen nemzetiségű, mi a foglalkozása és így tovább.

A párizsi Claridge halljában egy másik magyarral üztem együtt ezt a sportot.

Azt mondja a barátom:

— Nézd ezt a hölgyet, ez aztán nem idegen itt, meglátszik rajta, hogy igazi párizsi nő, dáma és nem kokott. Nézd csak, hogy lép, így csak a francia asszony tud járni.

Odanéztem és meglepetésemben kiejtettem a cigarettát a számból:

Az »igazi párizsi dáma« egy pesti operett-színház kis kardalosnője volt.

HEUMAN KÁROLY.

Karnevál.

(Tóth Margit felv.)

Ahol a füstöt vágni lehet

Strauss Richárd, mint méltóztatnak tudni, Budapesten járt és mint szintén méltóztatnak tudni, azt nyilatkozta, hogy utálja a sportokat. Vagyunk néhányan, akik szintén utáljuk; utáljuk, mert lusták vagyunk, mert a sport nem valami decens, finom dolog; erőkifejtéssel, lihegéssel, fáradtsággal jár, — alpári dolog. Azok az ambiciózus leányok és ifjak, akik csizmában, vastag kötött holmokban, síkkel és egyéb előttem ismeretlen rendeltetésű és elnevezésű szerzőkkel indulnak ki hajnalonkint a hegyekbe, távolabb állnak tőlem, mint a szomáli négerrek és a jégtáblák eszkimói. Mit tudnak ezek arról, amit a nóta dalol: »Oly jó ez a vasárnap, az ember örül az ágyának.«

A pesti éjszakai ember és a sportoló férfi olyan messze vannak egymástól világszemléletben, gondolkodásban, dolgok megítélésében, mint egy görög filozófus és egy pesti profifutballista. Amikor reggelenkint az éjszakai ember

hazavánszorog és az útjába akadó turistát, aki most indul, megpillantja, jobban csodálkozik, mintha a három-dimenziós filmet látná. Nagyobb csoda számára a hajnalban felkelő turista, mint a rádió, a drótnélküli telefon és a Zeppelin együttvéve. Mert van egy külön világ Pesten, ezt méltóztatnék elhinni, amely éjszaka él, külön szokásokkal, külön erkölcsökkel és külön jogrendszerrel. Van okos Bakonyija, Silber Bandija, házi bölcsei (l. bohémek) és házi naivái (l. palik). A pesti éjszakában a bárók és lokálok környékén legalább négyszáz ember él állandóan és ebből a négyszázból legalább még négyszáz. Hogy a négyszáz pesti mulató és szórakozó éjszakai úriember miből teremti elő a szükséges száz, negyven és húsz pengőket éjszakánként, az föltétlenül nagyobb rejtély, mint a világ eredete. De előteremtik. Ott ülnek a füstben, mert füst azután igazán van a pesti lokálokban és bárókban, a karesú

*Ahol a füstöt vágni lehet.
A féltékeny apass.*

(Fotópán felv.)

Figaró égszínkéék füstje itt ölelkezik a Memphis szürkészöld fellegével, — ott ülnek és rendelik az extra dryt és az angol whiskyt. Egy harmadában sikkasztók, ezeket onnan lehet megismerni, hogy zavaros a tekintetük, kapkodják a fejüket, semmi sem drága nekik, könnyen sírva fakadnak és kedvelik a magyar nótát. Pesten mindenki lemegy a lokálba, mert nézzék csak, kérem, a norvég fűszeres nem ül be az oslói mulatóhelyre mulatni, a párisi rentier azt sem tudja, hol van a Montmartre, a pesti fűszeres... az mulat. Minthogy csak 36 pengő van már a kasszában és szombaton úgys kényszeregyezséget kell kérni, asszongya, hogy asszongya a feleségének este, Matild, vedd fel a kreppszatent, ma kimulatjuk magunkat, mert úgys csak harminchat van, egye meg a fene. És a főkönyvelő, aki kétezernégyszázat »siki-tott«, szintén mulat, mert holnap jön a kontrollőr, a rettenetes nagy ceruzájával és odabök e hiányra és azt mondja: »Na, Weisz Aladár, kövessen a rendőrségre...«

Ezenkívül vannak a füstben párolódó mulatókban grófok, akik fizetnek és grófok, akik föliratnak, zsentrik, akik fizetnek és zsentrik, akik feliratnak, zsidók, akik fizetnek és zsidók, akik feliratnak, művészek — akik feliratnak...

Így néznek ki azok a pesti helyiségek, amelyekben a füstöt vágni lehet.

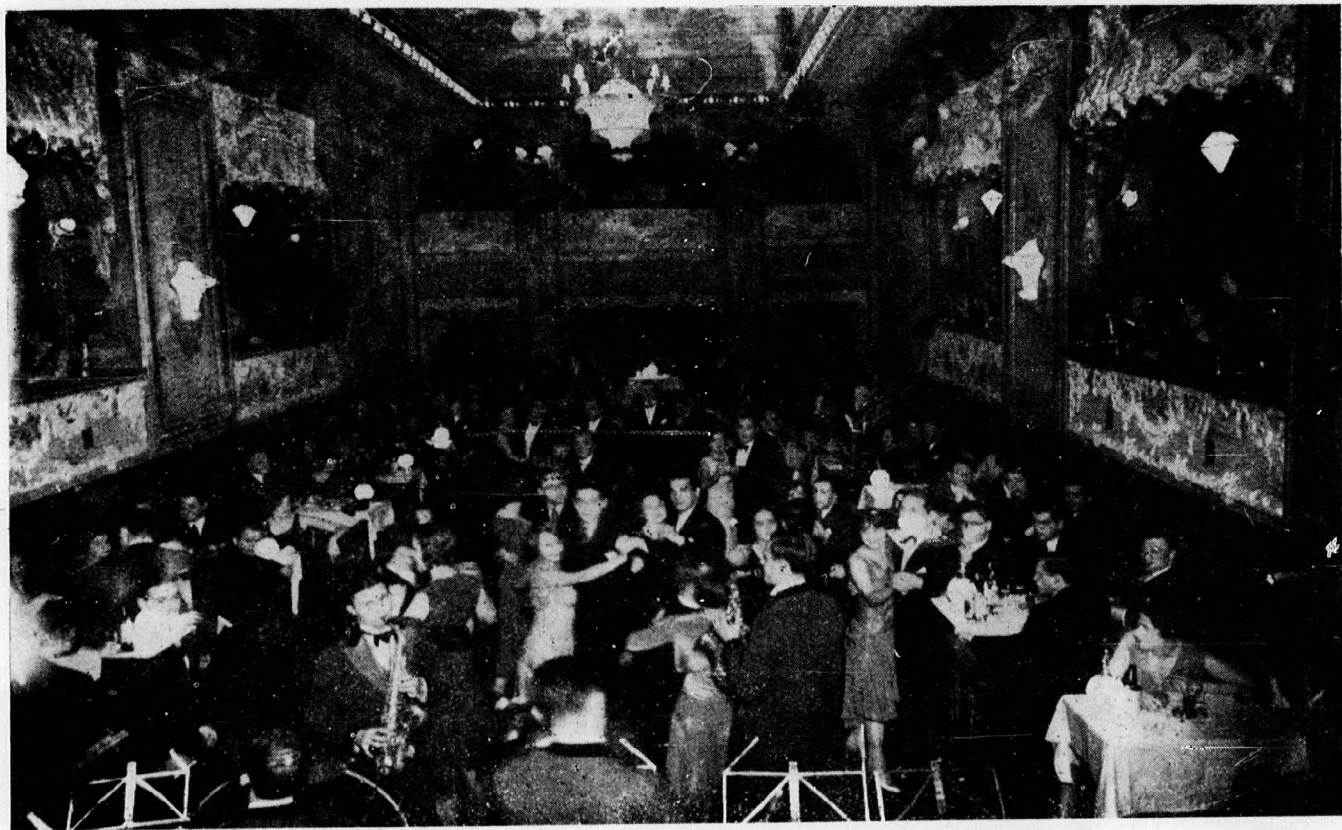
Vannak még más látogatók is, ezek azonban nem tartoznak olyan cikk keretébe, amely arról szól, hogy milyen az élet azokban a he-

Ismerlek szép maszk. (Tóth Margit felv.)

lyiségekben, ahol a füstöt vágják. Ezek szintén vágják. De nem füstöt.

KELLÉR ANDOR.

Ahol a füstöt vágni lehet. — Pesti lokálban.

Seidner fe

Nikotinmentesítés

(2-ik közlemény)

A nikotinnak, mint méregnek ismerete óta mindinkább erősödik az a törekvése, hogy nikotinmentesített, helyesebben kifejezve: nikotintartalomban szegény gyártmányokat lehessen forgalomba hozni. Ennek a célnak elérésére kettős irányban indultak meg a kísérletek:

A kísérletezők egy kisebb csoportja a nikotinmentesítést a fermentálással kapcsolatban vélte keresztülvihetni, a másik csoport pedig a már kész gyártmányok nikotinmentesítésére törekedett.

Arra vonatkozólag, hogy a nikotin a dohány fermentálása alatt milyen változásokon megy keresztül, ezideig igen kevés adat áll rendelkezésre. Érdekesekek Nessler vizsgálatai, akinek adatai szerint az érési folyamat vezetésétől függően több vagy kevesebb nikotin távozik el a dohányból. Egyik kísérletében fermentálatlan, rendes és préselt állapotban fermentált, 60°-ra hevített dohányon meghatározott mennyiségű levegőt vezetett keresztül, majd meghatározta nikotintartalmukat. A vizsgálatból kiderült, hogy száraz anyagra vonatkoztatva a fermentálatlan 2.5%, a rendes állapotban fermentált 0.27% nikotint veszített, míg a préselt állapotban fermentáltból még nyomokban sem távozott el nikotin. Az adatokból arra lehet következtetni, hogy a fermentálás folyamata alatt szerves savak képződnek, amelyek a nikotin eltávolítását megakadályozzák; válasz adható továbbá arra a kérdésre is, hogy az érési folyamata alatt létrejövő nikotiveszteség a nikotin illékonyságára vagy pedig egy kémiai bomlásra vezethető-e vissza; a kísérletekből következtetve megállapítható, hogy az érési folyamata alatt a dohányból a nikotin illó állapotban nem távozik el. Különösen utalnak erre Behrens fermentációs kísérletei. Behrens ugyanis azonos anyaggal akarván kísérletezni a dohánylevél egyik felét fermentálta, másik felét csak szárítottta, majd megelemezte őket; az elemzésből kitűnik, hogy a fermentált dohánylevélből a nikotin 30%-a távozott el bomlás útján, miután nitrogén-veszteség nem volt kimutatható.

Mindezen kísérletek arra irányultak, hogy a dohánylevelek nikotin-tartalma a szükséghez képest a fermentáció folyamata alatt változtatható legyen. A kérdés megoldása egyszerre lehetővé tenné a nikotinmentesített dohánygyártmányok előállítását minden nehézség nélkül. Sajnos azonban ezidőig a megoldás kilátástalan, s ha sikerülne is, nagyon féltő, hogy az ilyen irányú nikotinmentesítés mindenkor a dohány zamatjának — aromájának — a rovására menne.

Ez az oka annak, hogy a kísérletezők nagyobb tábora a kész dohánygyártmányok nikotinmentesítését tűzte ki célul és iparkodott ezen a téren értékben — aromában — való csökkenés nélkül eredményt elérni.

Miként legutolsó számunkban röviden említettük, az ilyenfajta találmányok száma rengeteg, de nagyon kicsiny azoké, amelyek gyakorlatilag megfelelők és üzemben keresztülvihetők.

Rövid pillantást vetve az utolsó 15 év megjelent szabadalmaira, megállapítható, hogy azok kétféleképpen iparkodnak a kérdést megoldani; nagyobb részük vegyszerek hozzáadásával igyekszik a nikotint a dohányból eltávolítani nem törődve azzal, hogy a hozzáadott vegyszer mennyire változtatja el a dohánygyártmány ízét, illatát, égését stb. Ismeretes pl. egy belga szabadalom, amely a nikotin kivonását a dohányból kálium, cukor és aether keverékével végzi. A szabadalom természetesen alkalmazásra seholy sem talált, mert csupán arról tanuskodik, hogy feltalálója a chemiában teljesen járatlan egyén.

Az egyes eljárásoknál alkalmazott vegyszerek közül legtöbbször aether, benzin, alkoholos chlórcaecium, calciumnitrát, formaldehyd, sőt molibdén-savas ammonium is szerepelnek, amelyek közül egyik-másik tényleg alkalmas a nikotin eltávolítására, de nem az élvezeti cikként előállított dohánygyártmányokból, nem is szólva az eljárások keresztülvihetlenségéről.

Másik részük a szervezetbe jutó dohányfüstöt akarja nikotinmentesíteni. Ezen a téren is rengeteg vállalkozó szellem próbálkozott eredményt elérni, de csak kevésnek sikerült. Legtöbbször különféle oldatokkal impregnált vattát ajánlanak a nikotin és egyéb káros anyagok megkötésére. Impregnáló anyagokként organikus savakat, mint alma és citromsavat, palladin- és platinsókat, glycerines ferrohloridot és szulfátot, am-

moniumnitrátot, magnesiumsuperoxidot, stb. használnak. Hatásuk azonban semmiesetre sem megfelelő, s ha egyik-másik közülök a forgalomban jó minősítéssel szerepel is, ez csupán az emberi képzelődésre vezethető vissza, kivéve az aktív-szenet, amelyről a kísérletek valóban beigazolták, hogy alkalmas a dohányfüst rendkívül nagymérvű nikotinmentesítésére. A találmányok legtöbbször azonban magukat a kemikusokat is gondolkodóba ejtette, hogy a feltaláló milyen alapon merte a sok létező praeparatumból kiragadott praeparatumból nikotinszűrőnek minősíteni.

A kísérletezők e két nagy táborán kívül egy harmadik tábor is toborzódott össze, a nikotin kiirtására. Ez azonban minden előzetes kísérletezés és lelkiismeretfurdalás nélkül hangzatosabbnál-hangzatosabb nevek alatt dobta piacra gyártmányait, csak egy célt tűzve maga elé: az emberek képzelődésében bízva, minél hamarabb meggazdagodni. Egyeseknek sikerült is céljukat elérni, különösen azoknak, akik egy-egy nyári fürdőhelyet leptek meg váratlanul, hirdelve, hogy szerük egy cseppjével a nikotin 90—95%-a vonható ki a szivarból, vagy cigarettából. Természetes, hogy a gyógyulást kereső emberek kapva-kaptak a pompás szeren, az első hetekben talán érezni is vélték annak kitűnő hatását és csak később jöttek rá, hogy rászedték őket. Ugyanis a megejtett vizsgálat a legtöbb esetben legfeljebb csak illatosított vizet tudott kimutatni, de bizony arra is volt példa, hogy a vízben még csak parfüm sem volt.

A hatóságok és e kérdés komoly megoldásával foglalkozó kemikusok ébersége azonban szerencsére sok feltalálót akadályozott meg világraszóló találmánya »elsütésében«, sőt szép számmal akadtak olyanok is, akik »az emberiiség megmentéséért« kisebb-nagyobb pénz- sőt szabadságvesztés-büntetést nyertek.

Mindezekből kiviláglik, hogy a nikotinmentesítés kérdésének komoly megoldása igen kívánatos és szükséges. A kérdés megoldható; hiszen a sok szabadalmazott eljárás között van olyan is, amelyik minden tekintetben megfelelő gyártmányt állít elő.

Legjobb közülök a túlhevített, alacsonynyomású gőzzel való desztillációs eljárás, amelyhez olyan tökéletesen működő gépezetet sikerült konstruálni, hogy a legkényesebb igényű dohányosok is kielégíthetők. A gépezet, amely leginkább az emberi idegrendszerhez hasonlít-

ható, annyira érzékeny és precíz, hogy maximum 1/2 % eltéréssel tetszésszerű nikotinnemységet, pl. 35 %-ot, vesz ki a gyártmányból anélkül, hogy az emberi kéz munkáját igénybe venné.

A kikészített szivar vagy cigaretta pedig kifogástalan és külsőben az eredetitől meg sem különböztethető. Egyetlen hátránya, csak az, hogy az üzemhez szükséges gépek és berendezés beszerzése és felállítása rendkívül költséges.

Hála azonban a dohányzók sorsát irányító tényezők megértésének és áldozatkészségének, értesülésünk szerint jön a jó, komolyan nikotinmentesített szivar és cigaretta is! (ry)

A Nikostop pályázati hirdetménye

Legelsőbb is köszönetet kell mondanunk az »A Füst« kedves olvasóinak, kik a pályázaton igazán ambícióval, nagy számban vettek részt.

A pályázat célja azonban nem talált teljes megértésre, úgy hogy bár a beküldött pályaművek legtöbbszörben felcsillant legalább egy-egy ötlet, ügyes fordulat, szellemes beállítás, a kikötött feltételeknek egyik munka sem felel meg teljesen.

A bírálóbizottság a pályázatot kiíró vállalat felhatalmazása alapján fenntartotta magának a jogot, hogy a pályázatot alkalmas időben újból kiirhassa, addig is azokat a műveket, amelyek a felhívásban közzétett intenciókat legjobban megközelítik, megvételre jelölte ki.

A megvételre kijelölt művek jeligéi és szerzői a következők:

Jelige: Geológus. Cím: A fekete gyémánt. Szerző: Stephani István, Budapest, III., Bécsi út 8892.

Jelige: Szinbád. Cím: A halász és a szellem. Szerző: Edvi Illés István, Budapest, VIII., Köztetető út 19b.

Jelige: Hullatja levelét az idő vén fája. Cím: Az ég kék boltján megpihent az angyal. Szerző: Laczkó Mártha, Budapest, IX., Ráday ucca 60., III. 4.

Jelige: Timeo Danaos. Cím: A barátságtól a Nikostop-ig. Szerző: Selley Maxwell, Budapest, VI., Benezur ucca 9. II. em.

Jelige: Egészség — 1930. Cím: A zseni. Szerző: Kürthy György, Budapest, IX., Mester ucca 33.

A díjakat a szerkesztőbizottság az »A Füst« jelen számának megjelenésével egyidejűleg elküldötte.

A pályázatot hirdető vállalat fenntartja magának a jogot, hogy az ezúttal nem jutalmazott pályaművek egyikét-másikat ugyanilyen feltételek mellett megszerezhesse.

Parancsoljon rágyújtani

asszonyom s legyen szerencsém egy kis tavasz-
előtti csevegésre...

— Óh, hol van még a tavasz?

— A körúton már végigszaladt az a hűvös, földszagú szél, amely a hóvirágok kis fehér fejét előcsalogatja a hó alól s délben már a nap is megsüti az ember arcát. Menjen csak le a korzóra, a Buchwald-székek ugyan még nincsenek odaküint, de a napos Dunaparton már hullámozik a színes tömeg. Egyelőre még bundákban és vastag kabátokban, de a hölgyek már — szalmakalapot viselnek...

— Ugyan, ugyan. Róth Margit még vissza sem jött Párizsból, talán csak nem azt akarja mondani, hogy a tavalyi szalmakalapokban korzóznak hölgyeink...

— Gyanítom, gyanítom. Olyan rosszul kezd menni lassanként mindenkinek, hogy békebeli milliárdosné legyen, aki megengedheti magának, hogy új tavaszi beruházásokat eszközöljön. Ezzel szemben, erre való tekintet nélkül mégis valószínűleg mindenki fog eszközölni. Fő a divat és a mondás, felkiáltással...

— Egyszóval...

— Egyszóval, látja: a Háen-bár esete is. Bejártam a fél világot, nyugodtan mondhatom, hogy ilyen komoly luxussal kiállított, igazán nagyvárosi s a legkülföldibb igényeket is kielégítő szép helyiséggel aligha találkozhatunk bárhol is a világon. Ez a bár Párizsban, Londonban, Berlinben feltétlenül reuzált volna, Pesten azonban kisült, hogy nincsen olyan rétege a publikumnak, amely hasonló luxushelyet el tudna tartani. No de az örökifjú energikus Horváth Nán-

dor nem hagyja földhözvágni magát. Feltérde-
esett, de már tápázkodik is felfelé: finom ét-
terem lesz a Háen-ből, ebéd- és vacsorázóhelyi-
ség, az apéritif és uzsonnázó üzem persze meg-
marad — csak az éjszakai üzemet fogják egé-
szén leállítani...

— Jön a Szent Imre év, a sok idegen, talán még regresszálhatja is magát.

— Kívánjuk neki, mint minden bátor üzlet-
embernek, aki mer valamit s főleg aki újat,
szépet mer! Mit szól mindezek után a nagy
Gallicurci-tolongáshoz?

— Hja, ahol nemcsak arról van szó, hogy
kapunk valamit, de arról is, hogy egy értékes
előadás vagy produkció egyúttal társadalmi
spektákulumnak is számít — ő is ott volt, mi
is ott voltunk, ők is ott voltak — ruhák, elő-
kelőségek, frakkok s last not least, nyolcvan
pengős helyárak — akkor, ha az utolsó szá-
zasról van is szó, azt is rááldozzuk. Ettől füg-
getlenül pedig máris megkezdődött a nagy ta-
vaszi csomagolás, a menetjegyiroda egyre-másra
adja el a sicíliai jegyeket; Brioni, Párizs, Capri
szigete az idei tavaszi jelszó és természetesen
Lahmann, mert a fogyás változatlanul divat. No
és Egyiptom természetesen, a Földközi tenger;
az örök Riviéra, ahová az idén már potom áron
le lehet jutni, Velencéről nem is beszélve...

— Igen. Az örök szerelmi város...

— A szerelmet hagyjuk, nincs túlságosan
szerencsés szezonja az idén. A Park-klub és
a Nemzeti Kaszinó között nem is beszélnek más-
ról, mint arról a krokett szerelmi házasságról,
amely a vőlegény csökönyösségén úgyszólván
az utolsó pillanatban meghiusult. A vőlegény
inkább választott egy szabad féléves afrikai
vadászatot, mint azt, hogy Hymen aranyozott
rózsaláncaival kötöztesse össze magát. Persze a
menyasszonyt is hamar elutaztatták egy angliai
barátnőjéhez, ott fogja a nagy csalódást ki-
heverni...

— Na, azért nem félttem a szerelmet sem.
Majd csak jogaihoz jut ő is, ez a tavasz örök
törvénye... A színházak?

— A Vig remekül megy. A »Takács Alice«
nagyszerűen, igazán minden várakozáson felül
beütött a színháznak és nincs ma boldogabb
ember Szomorj Dezsőnél, aki néhány hét alatt
írta az egész darabot, amely a szezon egyik
legnagyobb sikerévé nőtte ki magát. Az Azráról,
Szép Ernő gyönyörű mesejátékáról nem is be-
szélve, amely Bajornak, még a Nicodémi-darabé-
nál is nagyobb és forróbb sikert hozott. Bajor
általában a szezon championne-ja, három olyan
sikerével, mint a »Krétalőr«, a »Hajnaltan,
délben, este« s az »Azra«. Jó a Terézkörúti új
műsora is, a »Viktória« zenéjéről az egész vá-
rosban beszélnek, de a színházak még mindig
egész sor tavaszi meglepetésre készülnek: főleg
zenés újdonságokra, mint amely műfaj a ta-
vaszi pszichének jobban megfelel. A Magyar
Színház sem hagyja magát, egyik bemutatót

a másik után hozza és az Andrásy-úton is új Bajor-ciklus kezdődik. Egyszóval folyik a munka az egész vonalon...

— De a hangos film se kutya...

— Nem... De azért még mindig amondó vagyok, hogy a talkie még gyermekcipőben jár. Igaz, hogy máris árt a színháznak, mennyit fog majd ártani akkor, ha egy két-három éves fejlődésen lesz túl! De az élő színházat pótolni nem fogja soha. Lehet a kép plasztikus, lehet színes, lehet tökéletes a fonetikájában, élni mégsem fog. Persze az a kérdés, hogy a rengeteg táj és tér azért nem lesz-e nagyobb vonzóerő majd, mint az egy színleg kötött színházi akció... Amiből azonban újból csak az következik, hogy a mozíknak legfeljebb jobban fog menni, mint a színháznak, de korai az a rémhír, hogy meglévő színházaink felől is mozi lesz... Anynyi mozi a város sem bírna el...

— Elég is annyi, amennyi van. Valamit delikát és történetért, ha szabadna esedeznem...

— De memyire. A vidéki egyetem tanár a pesti szubrettnek udvarol. Az asszisztense a helybelinek. A professzor úr most vett a pesti szubrettnek egy gyönyörű új autót ajándékba, az asszisztens úr viszont most készül venni a vidéki szubrettnek — egy motorbiciklit. Állítólag együtt fognak majd turákra menni. Csak az a kérdés, hogy melyikük kap majd hamarabb — defektet... Itt a vége, fuss el véle...

cicomázza, irását is felesleges cikornyákkal és kacskaringókkal ékesíti fel.

Már e kevés példából is láthatjuk, hogy az írás, legbensőbb énknek ez a maradandó megnyilvánulása, tükröképe jellemünknek. Fel kell ismernie tehát mindenkinek a grafológia fontosságát és komoly jelentőségét nemcsak barátai megválasztásánál, de különösképpen üzleti ügyek lebonyolításánál, bizalmi szerepkört betöltő egyének alkalmaztatásánál, egyezőval az embertársainkkal való kapcsolat minden vonatkozásában.

Olvasóinknak akarunk kedvezni, amikor következő számunktól kezdve módot nyújtunk arra, hogy egyéniségükről írásaik elemzésén keresztül tükröképet kapjanak.

Parancsoljon egy kis tüzet!
Orosz Vilma és Kiss Ferenc.

(Fotopán relv.)

Grafológia

»Az emberiség titka az ember.«
Goethe.

Bár Magyarországon a tudományos és gyakorlati grafológiát csak néhány esztendő óta művelik, közönségünk ma már többé-kevésbé tisztában van a grafológia értelmével és jelentőségével, mely nem látnokságon és nem boszorkányságon, hanem az írás és egyéniség törvényszerű összefüggésén alapszik.

Ahogy az ember jelleme, egyénisége arcjátékban, testtartásban, modorban, a szavak hangsúlyozásában megnyilvánul, ugyanúgy az írásban is, ahány ember, annyiféleképpen.

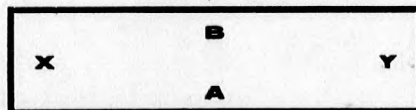
A dühöngő eltorzult arca, heves mozdulatai, egész belső felháborodása csalhatalan nyomokat hagynak írásán is. Amint a szomorú embert bánatos arckifejezéséről, fáradt tartásáról, halk beszédéről, csakúgy felismerhetjük lefelé hanyatló, csüggeteg sorairól is. A hiú, aki saját szeretett személyét

Bridge-rejtvény

Pique 9,
Coeur K, 10, 9, 8, 6,
Caro 2,
Treff 9.

FEJTÖRŐ

Pique —
Coeur 5, 4, 3,
Caro K, 5, 4, 3,
Treff 4.

Pique 5, 3,
Coeur A, J,
Caro A, 6,
Treff 10, 2.

Pique 8, 6,
Coeur 7,
Caro Q, J, 9,
Treff 7, 5.

Sans-adou; A kezd és csinál
7 ütést.

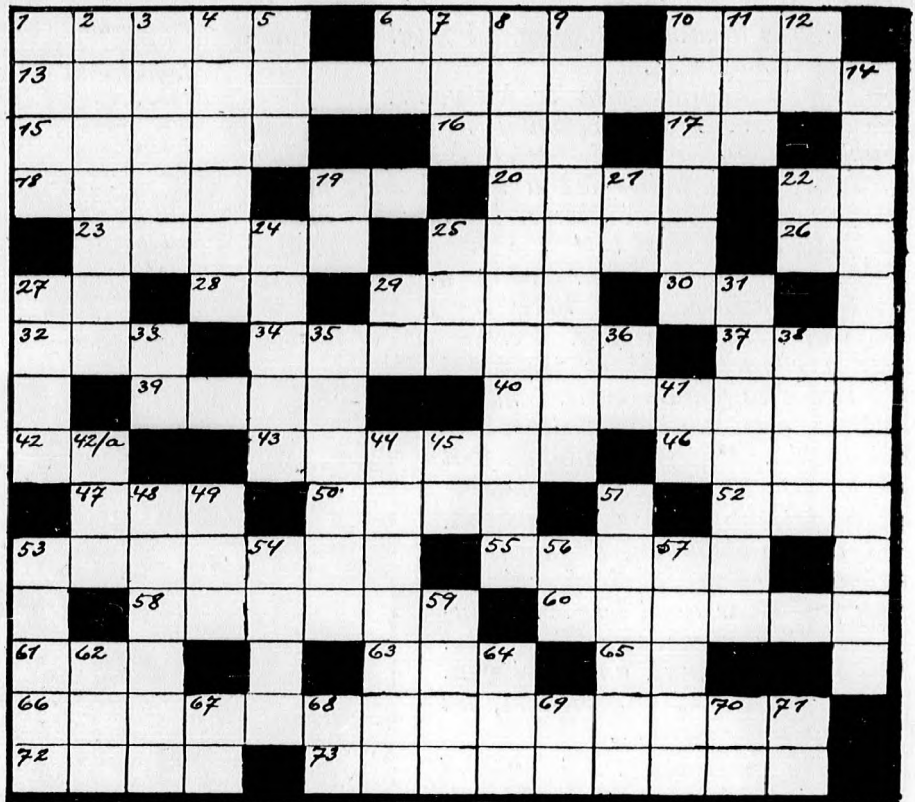
Kereszt- rejtvény

VIZSZINTES:

1. Mámorító szer a Keleten.
6. Japán teaházi tündér.
10. Természeti vonás.
13. „A Füst”
15. Állatfaj.
16. Van, németül.
17. Helyhatározó rag.
18. Nyelvcsalád.
19. Személynévmás, többesszám.
20. A falu állatja.
22. Gyep.
23. K val legutóbbi pénzünk.
25. Zongoraiskola, fonetikusán.
26. Névutó.
27. Rangjelzés.
28. Főzésnél nélkülözhetetlen (ékezzettel).
29. Kezében életünk.
30. Az argon vegyjele.
32. Madzag.
34. Hangulat.
37. Becéző női név.
39. Mint ige: a dohányos teszi, mint fő-név: a szerelem fészke.
40. Első két szótagját felcserélve; ismert kór, fonetikusán.
42. Cigi mássalhangzói.
43. Francia opera; dohány is szerepel benne.
46. Idegen ritka női név.
47. Bagolyfaj.
50. Kártyajáték és footballműszó.
52. Román helységneveknél olvasható.
53. A dohány alkatrésze; ezek tartalmaz-zák a dohányzás élvezetét egyedül nyújtó illatos anyagokat.
55. Nobeldíjas svéd író nő keresztneve (egy híres kamaranékesnő is).
58. Lapunkban is vannak.
60. Dohányzóeszköz.
61. Északamerikai Egyesült Államok.
63. A 64. függőlegessel együtt is: mozi-színész nő keresztneve.
65. Nem áll.
66. Petőfi egyik legszebb költeményének címe.
72. Elköszönés, olaszul.
73. A legtöbb moziszínész nő.

FÜGGŐLEGES:

1. A dohány is ezzé válik.
2. Dohánygyári gépeken is látható.
3. Aki cigarettáját újjával készíti.
4. Buda környékének egyik legszebb volt kiránduló helye.
5. Eső után
6. Összetett mássalhangzó.
7. Ritka becéző női név.
8. Testi fájdalmak ellen kiváló szer.
9. A nikotint a legtokéletesebben nyeli.
10. Világhírű dohánygyárak székhelye.
11. Családtag
12. Nem régi.
14. Kedvenc vándormadarunk fajtája.
19. Időhatározó.
21. Mássalhangzó, fonetikusán.
22. Utód.
24. Feljegyzés, idegen nyelven fonetikusán
25. V-vel régi tűzszerszám.
27. Nagyalföldünk fája.
29. A-val a dohányban is többféle van.
31. Visszafelé: táncosnő és magyar ci-garettafajta.
33. Összetett mássalhangzó.
35. Vitézzé
36. rahim.
38. Vonós hangszerekhez való
41. Ugyanaz, mint 27. vízszintes.
- 42a. Francia novellista keresztneve.
44. Moziszínész név 7 első betűje.
45. 1100.
48. Gyopár jelzője.
49. Francia számnév.
51. Pisztolját
53. Tűzszerszám
54. Ügetés németül.
57. Ezer, idegen nyelven.
59. A 4. függőleges jelzője.
62. Dél, idegen nyelven.
64. Lásd 63. vízszintest.

67. Állóvíz.
 68. Mássalhangzó, fonetikusán.
 69. Sportklub két betűje.
 70. Szarvasfaj mássalhangzói.
 71. Családtag (lehetőleg dohányos).
- Megfejtésül hekküldendő: vízszintes 13, 53, 66 és a függőleges 9, 14, 31.

A megfejtés csak az alanti szelvényen küldhető be 1930. március 10-ig.*

A FÜST

keresztrejtvény szelvény 5. szám

.....

.....

.....

.....

.....

Bridge-probléma:

.....

.....

.....

* A megfejtők között a következő nyereményeket osztjuk ki:
1 doboz (1/2 kg.) Gerbeaud csokoládédesszert, vagy: 1 készlet Nikostop, luxus-kivitelben.
5 készlet „Turul” öngyújtó.
5 doboz „Najád”-garnitúra.

A Füst 1930. január-februári számában közölt keresztrejtvényt megfejtése:

Vízszintes: 1. Nikotinizmus. 11. Irodalom. 12. Ir. 13. Cél 14. Elmellőz. 16. One. 17. La. 18. Ia. 19. Éh 21. Rá. 23. Talán. 26. Se. 27. Miló. 28. Munka. 30. Hoka. 31. Kay. 32. Ókor. 34. Azur. 35. Irgalom. 37. Toscana. 39. Sí. 41. Ág. 42. Ode. 43. Szkema. 45. Csóva. 47. Áu. 48. Er. 49. Ohio. 51. Elal-szik. 54. Muskotály. 55. Una.

Függőleges: 1. Nicot 2. Irén. 3. Kolerikus. 4. Od. 5. Tael. 6. Illat. 7. Nom. 8. Ime. 9. Melankolikus. 10. Szíz 15. Lián. 20. Herr. 22. Alarcosok. 24. Amara. 25. Luyg. 27. Mozog. 29. Akó. 30. Hatalom. 31. Ki-nevet. 33. Om. 36. Aszály. 38. Adó. 40. Tarka. 44. Mein. 46. Cis. 46. Alá. 50. Hu. 52. Al. 53. Zu.

A bridge-probléma helyes megoldása: A Pique-Dame, B Treff-Király, A Pique-2, Y Pique-8; Y kénytelen Treff-et hívni és ötödik ütészél Pique kényszerdobásba kerül.

Földrajz: 1. Amerika, 2. Chile, 3. Orinoco. 4. Nyiregyháza, 5. Csanád, 6. Angolország, 7. Grönland, 8. Urbino, 9. Altona = Aconcagua.

A lapunk f. év január-februári számában közölt keresztrejtvényt 642, a földrajzi rejtvényt 511, míg a bridge-rejtvényt 106 olvasónk fejtette meg helyesen.

Ezek közül a nyereménytárgyakat a következők nyerték:

Dr. Éhn Kálmáné, Budapest I., Lágymányos ucca 6.
Dr. Horváth Ferenc, Balatonfüred, Szanatorium.

Andrási János, Pápa, Fő ucca 8.
Dr. Brill József, Bpest, VI., Király u. 82.
Lengyel György, Bpest, II., Margit krt 45.
Németh József, Budapest, I., Új Szent János kórház „B” pav. I. 79.
Béldy Mihály, Budapest X., Kelemen u. 32.
Ifj. dr. Aczél Béla, Budapest, V., Méréleg ucca 3.

Kethly Magda, Budapest, I., Siesta szanatorium, Rózsalak 80.
Sátori Józsefné, Bpest I, Márvány u. 33.
Grünfelder Anna, Pestszentlőrinc, Vilmos császár ucca 12.
Stern Rózsika, Bonyhád, Budai u. 10.

Kiadótulajdonos:

Brázay Kálmán vegy. gyár rt.
Budapest, X., Szapáry ucca 31. szám.
A szerkesztésért és kiadásért felelős:
Dr. Simon Béla.

HAJDAN RÁGYUJTANI

NEHÉZ
VOLT
MÉG !

A
VIHAR
ÖNGYUJTÓ
MA
VIGAN ÉG.

GYÁRTJA:

**VADÁSZTÖLTÉNY-, GYUTACS- ÉS
FÉMÁRUGYÁR RT.
BUDAPEST, V., MÉRLEG-U. 3.**

TELEFON: Aut. 838-20.
Gyárak: Magyaróvár, Nagytétény, Csepel

Kapható
mindenütt!

Kapható
mindenütt!

Minden dohányzó számára nélkülözhetetlen a

mely valósággal áldást jelent a dohányzó emberiségnek. A tudomány mai állása szerint a

NIKOSTOP

az egyetlen készítmény, mely a gázmaszkok elvei alapján a nikotintól és a dohányzás minden káros hatásától teljesen megvéd, anélkül, hogy a dohány kellemes ízét megváltoztatná vagy a dohányzás élvezetét csökkentené. A

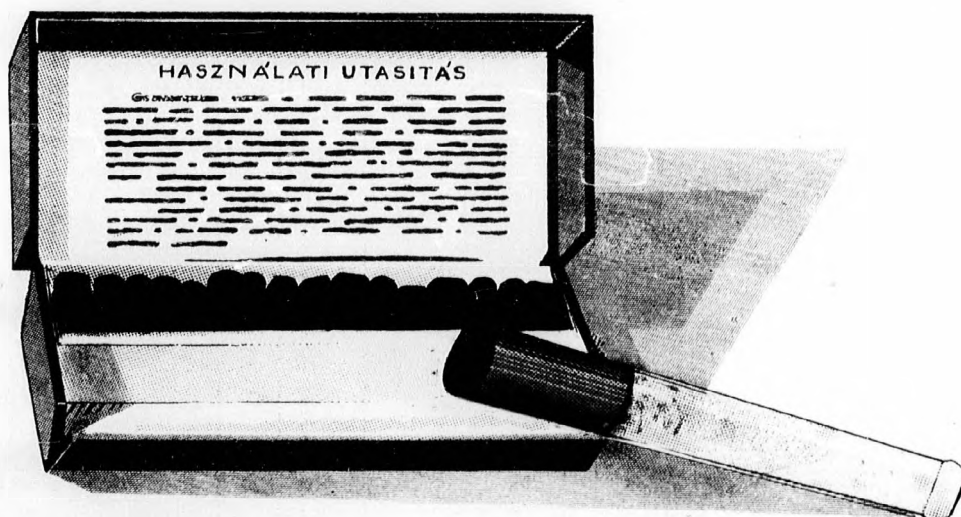
NIKOSTOP

a dohány nikotintartalmának 86–88%-át kirekeszti; a dohányzás élvezetét úgysem a nikotin, vagy egyéb mérgek okozzák, hanem a dohányban lévő gyanták elégségéből származó illatos anyagok. A

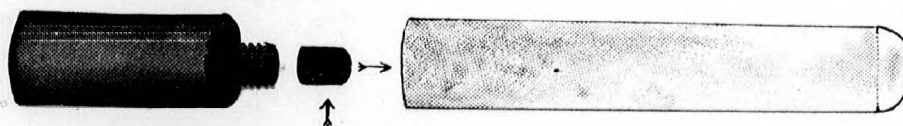
NIKOSTOP

kiválóságát a világhírű charlottenburgi, bécsi és debreceni vegykísérleti állomások sorozatos analízisei megállapították. Magyar szabadalmának száma 97846, angol, német osztrák, amerikai stb. szabadalmak bejelentve. A

NIKOSTOP

kezelése könnyű és egyszerű: Ön csak behelyez könnyedén egy *Nikostop*-ot a dobozhoz mellékelt ízléses szipkába:

a főbbt elvégzi a Nikostop!

Egy cigarettához való készlet ára ízléses szipkával, 2— pengő; ugyanaz szivarszipkával 3— pengő. Házihasználatra való nagy doboz pótcsomag, cigarettához 1— pengő, szivarhoz 1— pengő 50 fillér. Zsebbevaló csinos alumínium-tartalékdoboz, cigarettához vagy szivarhoz való *Nikostop*-pal, 30 fillér.

GYÁRTJA:

BRÁZAY NIKOSTOP MŰVEK, Budapest, X., Szapáry-utca 31. TELEFON: J. 348—76.

Kapható minden dohányárudában.